

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

**עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו 88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.**

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017 תוכן העניינים

9	א. דו"ח הדירקטוריון וההנהלה
60	ב. הצהרה לגבי גילוי
63	ג. תמצית הדוח הכספי הרבעוני
67	ד. חוות דעת רואה החשבון המבקר
135	ה. ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני
149	ו. אינדקס ומילון מונחים

חברי דירקטוריון הבנק*

זאב נהרי, רו"ח
יושב ראש הדירקטוריון

זלמן שובל

יהודה אורבך, רו"ח^(א)

ד"ר רות ארד^(א)

שמואל אשל^(א)

משה באואר

ליאור בן עמי

רם הרמלך

אירה סובל, רו"ח^(ב)

ד"ר נורית קראוס^(ב)

גדעון שובל

(א) דח"צ לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.

(ב) דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 בנהל בנקאי תקין ודירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.

* פרטים נוספים על חברי הנהלת הבנק ונושאי המשרה, מוצגים ב**דוח התקופתי של הבנק לשנת 2016** ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך:
<http://www.magna.isa.gov.il>

חברי הנהלת הבנק, נושאי משרה ותפקידיהם*

בנק ירושלים

חברי הנהלת הבנק

גיל טופז, עו"ד ורו"ח

מנהל כללי

מיכאל טייר

משנה למנהל הכללי, ראש חטיבת משאבים

דוד לוי

משנה למנהל הכללי, ראש החטיבה הקמעונאית

שרית וייסטון, עו"ד

סגן מנהל כללי, היועצת המשפטית, מנהלת האגף ליעוץ משפטי, ציות ואכיפה

אלכסנדר זלצמן, רו"ח

סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי, ראש אגף כספים

דפנה לנדאו^(א)

סגן מנהל כללי, מנהלת סיכונים ראשית, ראש חטיבת הסיכונים

משה עומר

סגן מנהל כללי, ראש החטיבה פיננסית

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה

רון שגיא

סגן מנהל כללי, מבקר פנימי ראשי

כרמל פלורנץ, עו"ד

מזכיר הבנק וחברות בנות

הגר פרץ דיין

מנהלת מטה מנכ"ל, שיווק ואסטרטגיה

לירן עובדיה^(ב)

מנהל מחלקת סקטור נדל"ן

קוסט פורר גבאי את קסירור

רואי החשבון המבקרים של הבנק

(א) גברת דפנה לנדאו, החלה לכהן ביום 1 במרץ 2017 כסגן מנהל כללי, חברת הנהלה, מנהלת סיכונים ראשית וראש חטיבת הסיכונים.
(ב) מר לירן עובדיה, החל לכהן ביום 1 בנובמבר 2017, כמנהל מחלקת סקטור נדל"ן, גברת איילת רוסק סיימה כהונה ביום 31 באוקטובר 2017.
* פרטים נוספים על חברי הנהלת הבנק ונושאי המשרה, מוצגים [בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016](http://www.magna.isa.gov.il) ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

15	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
16	1.2 מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
17	1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
18	1.4 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית
19	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
20	2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
23	2.3 ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף
28	2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
34	2.5 חברות מוחזקות עיקריות
35	3. סקירת הסיכונים
35	3.1 סיכון אשראי
47	3.2 סיכון שוק
54	3.3 סיכון נזילות ומימון
56	3.4 סיכון תפעולי
56	3.5 סיכונים אחרים
57	3.6 השפעת גורמי הסיכון
58	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
58	4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
58	4.2 בקרות ונהלים
59	5. מידע נוסף
59	5.1 תרומות ופעילות קהילתית

16	מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעילות
17	ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
20	פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
20	היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
21	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי
23	התפתחות תיק ניירות ערך
23	התפתחות תיק האשראי
24	הרכב פיקדונות הציבור
25	יחסי הלימות הון ויחס מינוף
25	תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל
26	יחס מינוף
29	הרווח הנקי מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות
29	יתרות ממוצעות של נכסים והתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות
30	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית
31	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית
32	תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי
33	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופים מוסדיים
34	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי
35	סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
36	תנועה תקופתית בחובות פגומים מאזניים
36	הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314
36	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
37	סיכון האשראי לפי ענפי משק
40	חשיפה למדינות זרות
41	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
42	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
43	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור
45	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
45	מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
45	יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים
46	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
48	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק
49	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק
49	תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית
50	חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
52	משך החיים הממוצע של הנכסים והתחייבויות
52	שיעורי חשיפה לפי מגזר הצמדה
53	רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן
53	רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
54	יחס כיסוי נזילות
55	שיעבוד מזומנים וניירות ערך

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2017

להלן הדין וחשבון של בנק ירושלים בע"מ.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 14 בנובמבר 2017, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2017. הדוחות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2016. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2016](#).

פרק 1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה [פרק בעלי השליטה בבנק בדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בעיקר בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 22 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עידכון פרישת הרשת ראה להלן [בפרק תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית](#).
לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן [בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.2. מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016	31/03/2017	31/06/2017	30/09/2017	
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):							
⁽²⁾ 11.9%	8.9%	5.0%	3.0%	3.8%	3.0%	6.2%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ⁽¹⁾
3.2%	9.2%	4.7%	2.4%	4.1%	3.3%	6.4%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי ⁽¹⁾
⁽²⁾ 0.64%	0.48%	0.27%	0.17%	0.22%	0.17%	0.37%	תשואה לנכסים ⁽¹⁾
9.7%	9.7%	9.7%	10.1%	10.1%	10.1%	10.0%	יחס הון עצמי רובד 1
5.4%	5.2%	5.2%	5.3%	5.5%	5.5%	5.9%	יחס המינוף
309%	390%	493%	458%	367%	367%	324%	יחס כיסוי הנזילות
⁽²⁾ 64.3%	78.5%	81.2%	81.5%	82.0%	82.2%	78.8%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):							
0.49%	0.12%	0.28%	0.32%	0.46%	0.58%	0.30%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ⁽¹⁾
1.09%	1.03%	1.02%	1.04%	1.09%	1.09%	1.06%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי
2.21%	2.11%	2.16%	2.01%	1.95%	2.29%	2.05%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור ל-90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.51%	0.32%	0.35%	0.38%	0.33%	0.43%	0.41%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד:							
⁽²⁾ 22.4	17.2	9.9	6.1	7.6	6.0	12.5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
6.3	17.7	9.3	4.8	8.2	6.7	13.0	סך הרווח הכולל
81.6	89.9	87.3	84.2	86.7	94.3	87.7	הכנסות ריבית, נטו
12.3	3.1	7.1	7.9	11.0	13.9	7.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
⁽²⁾ 67.9	34.2	30.7	35.0	34.9	28.1	33.5	הכנסות שאינן מריבית
30.7	31.0	29.8	29.4	32.0	27.2	28.2	מזה: עמלות
96.2	97.4	95.8	97.1	99.7	100.6	95.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
44.7	43.8	42.8	42.1	43.2	44.5	43.3	מזה: משכורות והוצאות נלוות
⁽²⁾ 0.32	0.24	0.14	0.09	0.11	0.09	0.18	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה
נתונים עיקריים מהמאזן:							
13,794.8	14,629.9	14,654.9	14,202.0	13,817.0	13,739.8	13,040.6	סך כל הנכסים
2,341.8	2,487.7	2,335.9	2,522.0	2,723.1	2,307.9	1,916.3	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,099.9	1,574.0	1,754.2	1,434.5	1,108.7	1,387.0	1,020.9	ניירות ערך
10,009.9	10,156.9	10,131.2	9,790.1	9,590.3	9,668.8	9,749.5	אשראי לציבור, נטו
13,004.5	13,821.9	13,846.2	13,393.7	13,003.5	12,923.7	12,211.5	סך כל התחייבויות
39.5	40.1	40.7	36.5	36.8	37.5	37.8	מזה: פיקדונות מבנקים
10,832.6	11,165.1	11,048.2	10,868.3	10,797.9	10,669.3	10,462.4	פיקדונות מהציבור
1,566.7	1,634.1	1,568.6	1,582.1	1,501.1	1,445.6	1,366.2	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
790.3	808.0	808.7	808.3	813.5	816.1	829.1	הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
נתונים נוספים:							
7.164	7.835	7.919	7.694	7.937	7.887	6.548	מחיר מניה
0.0000	0.0000	0.1220	0.0738	0.0426	0.0255	0.0326	דיבידנד שחולק למניה
0.22%	0.21%	0.20%	0.21%	0.23%	0.20%	0.22%	יחס עמלות לנכסים

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים מהיתרה לסוף תקופה.

(2) בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016 נרשם רווח נקי משמעותי בסך 21.0 מיליוני ש"ח.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או שעשויות לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים אמורים למנוע חשיפות הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/ ההשפעה על הבנק ראה [עמוד 75 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

להלן ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות.
סיכון ציית	סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית לחוקים, תקנות, הוראות הרגולציה, הנהלים הפנימיים והקוד האתי.
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק.
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה.

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה [עמודים 22-23 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#).

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים והמובילים בבנק.

1.4. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני.

לפרטים אודות היעדים האסטרטגיים של הבנק [ראה פרק 1.4 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016](#).

במהלך תקופת הדוח המשיך הבנק ביישום התוכנית האסטרטגית, בדגש על חיזוק הפתרונות הדיגיטליים וצמצום התלות הפיזית הקיימת ברכישת פתרונות בנקאיים. הבנק מתמקד בחדשנות מוצרית ובשכלול היכולות למכור פתרונות בנקאיים באופן דיגיטלי חלקי או מלא ללא הגעה לסניף. בהתאם לכך החליט הבנק לעבות את המערך הדיגיטלי לצד חיזוק מוקדי השירות ופיתוח ערוצי מכירה מתקדמים נוספים.

במסגרת הראיה הכוללת של נקודות המגע עם הלקוח ובכלל זה המוקדים, האינטרנט והסלולארי מעדכן הבנק את פרישת הסניפים באמצעות הרחבה ועיבוי של הפעילות בחלק מסניפי הבנק לצד צמצום של סניפים קיימים. במהלך חודש אוקטובר 2017 סגר הבנק 2 סניפים, וצפוי לצמצם 2 סניפים נוספים עד סוף השנה. כנדבך נוסף, במהלך חודש יוני 2017, השיק הבנק מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונית ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את הפיזור הגיאוגרפי שלו, תוך הגעה לקהל לקוחות נוסף, בעלי פרופיל סיכון נמוך יותר, אשר עד כה לא נימנה על קהל לקוחותיו. במסגרת תהליך עדכון הפרישה השיק הבנק, מוקד ייעודי ליועצי המשכנתאות החיצוניים. המוקד מספק שירות מהיר ומקצועי ליועצי המשכנתאות החיצוניים מתוך מטרה להגביר את הזמינות והשירות, כך שלקוחות הבנק אשר נעזרים ביועצים יקבלו שירות משופר. בנק ירושלים רואה ביועצי המשכנתאות ערוץ חשוב וכחלק מיישום האסטרטגיה מתכנן להמשיך ולהשקיע בערוץ זה.

כחלק מיישום אסטרטגיית הבנק להתמקד בפעילויות הליבה, מכר הבנק במהלך חודש אוקטובר השנה, את תיק לקוחות ניירות ערך של הלקוחות העצמאיים והמוסדיים לבית ההשקעות מיטב דש, לפרטים נוספים אודות המכירה ראה להלן בפרק אירועים לאחר תאריך המאזן.

במהלך השנה התקשר הבנק עם חברת מאסטרקארד להנפקת כרטיסי חיוב נטענים בארץ, והחל להנפיק כרטיסי חיוב אשר בין היתר מאפשרים למעסיקים השונים בארץ לשלם לעובדיהם באמצעות טעינת כרטיס החיוב במשכורת.

1.5. אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ומיטב דש ברוקראז' בע"מ (להלן: "הרוכשות") בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' (Brokerage) (להלן: "הממכר" ו-"הסכמי המכירה", בהתאמה), בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח (להלן יחד: "העסקה").

הסכמי המכירה כוללים, בין היתר, מצגים שונים כמקובל בעסקאות מסוג זה, וכן התחייבות של הבנק לשיפוי בגין הפרת מצגים וחבויות עבר בקשר עם הממכר, וזאת בכפוף למגבלת זמן ותקרת שיפוי מקסימאלית של 100% מסכום התמורה. כמו כן, כוללים הסכמי המכירה מגבלות אי תחרות מסוימות החלות על הבנק למשך עד ארבע שנים ממועד השלמת העסקה.

השלמת העסקה כפופה לקבלת אישור הממונה על הגבלים עסקיים ואישור בית המשפט המוסמך להסבת הסכמים עם לקוחות בהתאם לסעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, והיא תתקיים בסמוך לאחר התקיימות התנאים המתלים הנ"ל. בכונת הצדדים לפעול למילוי התנאים המתלים בהקדם האפשרי, אולם במועד זה לא קיימת כל ודאות כי התנאים המתלים להשלמת העסקה אכן יתמלאו או כי העסקה אכן תושלם.

ככל שתושלם העסקה, הבנק צפוי לרשום רווח בדוחותיו הכספיים בסכום משוער של כ-20 מיליוני ש"ח לפני מס. רווח זה אינו כולל מענק לעובדי הבנק שיפרשו ככל שתושלם העסקה.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בסביבה הכלכלית

ריבית בנק ישראל עומדת עד 0.1% החל מחודש מרץ 2015. מתחילת שנת 2017 מדד ת"א 35 רשם ירידה של כ-3.4%, מדד ת"א 125 רשם עלייה של כ-0.8%. מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות רשם עלייה של כ-2.8%, מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות רשם עלייה של כ-1.9% (ריאלית) ומדד התל בונד 60 רשם עלייה של כ-4.2%. המחזור היומי הממוצע במניות ובתעודות סל הסתכם ב-1.5 מיליארד שקלים, עליה של כ-25% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתחילת שנת 2017 הנפקות והקצאות של מניות על ידי חברות ישראליות בארץ ובחו"ל הסתכמו כ-10.9 מיליארד שקלים, ירידה של כ-60.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מדד המחירים לצרכן בגין מתחילת שנת 2017 עלה בשיעור של 0.3% (מדד ספטמבר 2017 לעומת מדד דצמבר 2016), מדד המחירים לצרכן הידוע מתחילת שנת 2017 עלה ב-0.2% (מדד אוגוסט 2017 לעומת מדד נובמבר 2016). שער השקל מול הדולר התחזק מתחילת שנת 2017 בשיעור של כ-8.2% ומול האירו נחלש ב-2.8%. על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתחילת השנה ועד חודש אוגוסט מדד מחירי הדירות רשם עלייה של 2.4%. בשלושת החודשים האחרונים יוני-אוגוסט 2017 נמכרו כ-6,870 דירות חדשות, עלייה של כ-5.9% לעומת מספר הדירות החדשות שנמכרו בשלושת החודשים הקודמים (מרץ-מאי 2017). ברבעון השלישי של שנת 2017 בוצעו במערכת הבנקאית הלוואות לדיור בסך 14.5 מיליארד ש"ח, לעומת 13.8 מיליארד ש"ח ברבעון הקודם. במגזר השקלי שיעור הריבית הממוצע עמד על 3.2% ובמגזר צמוד המדד על 3.7%, זאת לעומת ריבית של 3.4% ו-3.8% ברבעון הקודם בהתאמה (ירידה של כ-0.2 נקודות האחוז ו-0.1 נקודות האחוז בהתאמה). על פי הדוחות הכספיים של הבנקים בישראל, ניכרת מגמה של עלייה בשיעור הפסדי האשראי בגין אנשים פרטיים, שיעור המחיקות החשבונאיות מיתרת האשראי לאנשים פרטיים, במערכת הבנקאית עלה בין השנים 2015 ל-2017 בכ-30%. הגידול נובע בין היתר מהקלה רגולטורית משמעותית בביצוע הליכי פשיטת רגל, וכתוצאה מכך חל גידול משמעותי במספר החייבים שנכנסים להליכים אלה. שיעור האבטלה בישראל לסוף הרבעון השלישי של שנת 2017 עמד על 4.1%, לעומת שיעור של 4.5% לסוף הרבעון השני של 2017.

2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-26.1 מיליוני ש"ח, לעומת 49.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר כלל רווח נקי משמעותי ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בסך של כ-21.0 מיליוני ש"ח. בנטרול רווח זה הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים אשתקד הסתכם ב-28.5 מיליוני ש"ח, הקיטון בשיעור של 9% ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לעומת הרווח לאחר הנטרול האמור לעיל בתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו מגידול בהפרשה לחובות מסופקים ומגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הייתה 4.3% לעומת 8.4% בתקופה המקבילה אשתקד, בנטרול הרווח ממימוש אגרות החוב הזמינות למכירה, כאמור לעיל, התשואה אשתקד הייתה 4.8%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-12.5 מיליוני ש"ח, לעומת 9.9 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות מימון שאין מריבית.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע ברבעון השלישי של שנת 2017 הייתה 6.2% לעומת 5.0% ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות והוצאות ריבית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב-268.7 מיליוני ש"ח, לעומת 258.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-4%. הגידול נובע בעיקר משיפור במרווחי הריבית.

ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב-87.7 מיליוני ש"ח, לעומת 87.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית בין נכסים כספיים להתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
3.03%	3.07%	3.03%	3.25%	לא צמוד
2.33%	2.57%	2.33%	2.31%	צמוד למדד ⁽¹⁾
1.76%	2.01%	1.92%	1.97%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.65%	2.82%	2.66%	2.87%	סך הכל פער הריבית

להלן היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית, נטו של מגזרי ההצמדה השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	
במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%	
58.6	67	60	61.9	71	64
20.7	24	28	18.8	21	27
8.0	9	12	7.0	8	9
87.3	100	100	87.7	100	100
					סך הכל

(1) הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה ואין כוללות השפעת מכשירים נגזרים.

(2) הכנסות מגזר המט"ח אין כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2016			2017			
תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		
במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%	
174.4	68	60	178.4	67	63	לא צמוד
60.4	23	28	67.8	25	27	צמוד למדד ⁽¹⁾
24.0	9	12	22.5	8	10	צמוד מט"ח ⁽²⁾
258.8	100	100	268.7	100	100	סך הכל

(1) הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה ואינן כוללות השפעת מכשירים נגזרים.

(2) הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

לפירוט נרחב ראה נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח שינויים בהכנסות והוצאות ריבית, חלק ג' בדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח זה.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו בכ-32.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ-22.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-43%. עיקר הגידול נובע מגידול במחיקות החשבוניות ועלייה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שלא לדור.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו בכ-7.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-7.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, במונחים שנתיים אפקטיביים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016	31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017
0.49%	0.12%	0.28%	0.32%	0.46%	0.58%	0.44%
0.33%	(0.18%)	(0.06%)	(0.03%)	0.11%	0.08%	0.03%
0.38%	0.09%	0.2%	0.24%	0.35%	0.38%	0.33%

למדדי איכות אשראי נוספים בפריסה רבעונית ראה פרק 1.2. מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות לעיל. לפירוט נוסף ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה ובביאורים 6 ו-13 לדוח הכספי.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-96.5 מיליוני ש"ח, לעומת 132.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן:

הכנסות מימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו בסך 0.5 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות של 30.5 מיליוני ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מהכנסות משמעותיות ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 32.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-87.4 מיליוני ש"ח, לעומת 91.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-4%, הנובע בעיקרו מקיטון בהכנסות מפעילות ניירות ערך.

הכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-8.6 מיליוני ש"ח, לעומת 10.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסה זו כוללת בעיקר הפחתת הכנסה נדחית בגין רווח מרכישת כלל פיננסים כמפורט בביאור 1.4 לדוחות הכספיים.

הכנסות שאינן מריבית ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-33.5 מיליוני ש"ח, לעומת 30.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-9%. הנובע מגידול בהכנסות מימון שאינן מריבית ומנגד קיטון בעמלות מניירות ערך.

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-295.8 מיליוני ש"ח, לעומת 289.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-2%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות הפחת, הפרסום והמחשוב. ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-95.5 מיליוני ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

הוצאות השכר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-131.0 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות השכר ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-43.3 מיליוני ש"ח לעומת 42.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בסך של כ-11.2 מיליוני ש"ח, לעומת 30.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הינו 30.0%, לעומת 37.9% בתקופה מקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 35.0% לשנת 2017.

הקטיון בשיעור המס האפקטיבי לעומת אשתקד נובע בעיקר מהורדת שיעור המס בתקופה המקבילה אשתקד אשר גרמה לקטיון בנכסי המס הנדחה כנגד הוצאות מס. השפעת אירוע זה הינה גידול בשיעור המס האפקטיבי של 6 נקודות האחוז.

ההפרש בין שיעור המס האפקטיבי בשנת 2017 לשיעור המס הסטטוטורי נובע בעיקר מהכנסות בשיעור מס מופחת. במהלך חודש יולי 2017, נחתם בין הבנקים לרשויות המס הסכם בנושא התרת ההפרשה בגין הלוואות לדיור לניכוי לצרכי מס. על פי ההסכם, החל משנת 2014 ההפרשה תותר בניכוי בשיעור של 35% מן התנועה השנתית. הסכם זה מתקן הסכם קודם משנת 2012 לפיו הותר לניכוי כל סכום ההפרשה. השפעת ההסכם על התוצאות הכספיות של הבנק אינה מהותית.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם בסך של כ-1.8 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-16.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע בשל רווח ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה שסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם בסך של כ-0.5 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-0.6 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים נוספים אודות הרווח הכולל האחר [ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים](#).

לפרטים אודות קרן הונית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה [ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים](#).

התפתחויות הרווח כולל

סך הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם בסך של כ-27.9 מיליוני ש"ח, לעומת כ-33.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הרווח הכולל ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם בסך של כ-13.0 מיליוני ש"ח, לעומת כ-9.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות שאינן מריבית כפי שפורט לעיל.

2.3. ההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2017, הסתכם ב-13,041 מיליוני ש"ח, לעומת 14,202 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016, קיטון של כ-8%.

נכסים נזילים

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2017, הסתכמה ב-2,937 מיליוני ש"ח, לעומת 3,957 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016, קיטון של כ-26%.

הקיטון נובע בעיקר מפירעון פיקדונות ציבור כמפורט בביאור 7 לדוחות הכספיים וכן מפירעון אגרות חוב וכתבי התייבויות שהונפקו והשאלות של ניירות ערך.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2017, הסתכמה ב-1,916 מיליוני ש"ח, לעומת 2,522 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016, קיטון של כ-24%.

להלן התפתחות תיק ניירות הערך במיליוני ש"ח:

שנוי יתרות ב-%	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017	שערור ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	
(29.6)	617	(3)	(257)	877	ניירות ערך זמינים למכירה
(27.6)	404	(3)	(151)	558	ניירות ערך למסחר
(28.9)	1,021	(6)	(408)	1,435	סה"כ תיק ניירות ערך⁽³⁾

(1) כולל קניות מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

(2) כולל רוחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית, הפרשי שער ושערור.

(3) מזה השאלות לתיק הנוסטרו ליום 30 בספטמבר 2017 בסך 114 מיליוני ש"ח לעומת 312 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

אשראי לציבור

להלן התפתחות תיק האשראי במיליוני ש"ח:

שנוי יתרות ב-%	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017	פירעונות בתקופה ⁽²⁾	ביצועים בתקופה ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	
3	7,214	(818)	1,018	7,014	אשראי לדיור
9	1,022	(446)	533	935	אשראי צרכני
4	8,236	(1,264)	1,551	7,949	סך הכל אשראי לדיור וצרכני
(9)	866	(598)	510	954	אשראי עסקי למעט נכסים מסחריים
(2)	452	(101)	92	461	אשראי לרכישת נכסים מסחריים
(43)	300	(309)	80	529	אחר
(0.4)	9,854	(2,272)	2,233	9,893	סך הכל אשראי לציבור לפני הפרשה להפסדי אשראי
1	(104)			(103)	הפרשה להפסדי אשראי
⁽³⁾(0.4)	9,750			9,790	סך הכל אשראי לציבור נטו

(1) לא כולל מיחזורים.

(2) כולל גם מכירת תיק אשראי, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער בתקופת הדוח.

(3) בהשוואה ליתרת אשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016 חל קיטון של כ-3.8%.

לפירוט נוסף ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה וכן בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017, המוצג באתר האינטרנט של הבנק.

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פיקדונות הציבור במיליוני ש"ח:

השינוי ב-%	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
(1)	8,450	8,407	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
(30)	1,005	699	פיקדונות של גופים מוסדיים
(4)	1,413	1,356	פיקדונות של תאגידים ואחרים
⁽³⁾ (4)	10,868	10,462	סה"כ פיקדונות הציבור ⁽²⁾

- (1) מזה סך של 2,551 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2016 - 2,636 מיליוני ש"ח).
 (2) כ-55% מסך פיקדונות הציבור הינם עד 1 מיליון ש"ח, וכ-80% מהפיקדונות הם של אנשים פרטיים.
 (3) בהשוואה ליתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 חל קיטון של כ-5.3%. לפרטים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 7](#) לתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 בספטמבר 2017 מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-14 אלפי לקוחות. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר 2017, עומד על כ-8.6 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-10.0 מיליארדי ש"ח בסוף שנת 2016. הקיטון בשווי התיק נובע בעיקרו מהקטנת תיק של לקוח מוסדי, כאשר אין לקיטון זה השפעה מהותית על הכנסות הבנק.

ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו-מיטב דש ברוקראז' בע"מ בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז', עם השלמת העסקה, צפוי מספר הלקוחות ושווי התיק לקטון באופן משמעותי. לפרטים נוספים אודות העסקה [ראה פרק 1.5 לעיל](#).

ניירות ערך שהושאלו

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2017 בכ-147 מיליוני ש"ח (מזה 114 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו), לעומת כ-590 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016 (מזה 312 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו). הקיטון נובע מפעילות מול תיק הנוסטרו ומול לקוחות.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 ב-1,366 מיליוני ש"ח (מזה יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 394 מיליוני ש"ח), לעומת 1,582 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016 (מזה יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 465 מיליוני ש"ח). עיקר השינוי נובע מפדיון של אגרות חוב על פי תנאי הפירעון המקורי שלהן.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 ב-55 מיליוני ש"ח (מזה כ-54 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 151 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016. (מזה כ-144 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות). יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 ב-58 מיליוני ש"ח (מזה כ-54 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 147 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016. (מזה כ-144 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

הון והלימות הון

להלן יחסי הלימות הון ויחס מינוף:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016	31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	
5.7%	5.5%	5.5%	5.7%	5.9%	5.9%	6.4%	הון למאזן
9.7%	9.7%	9.7%	10.1%	10.1%	10.1%	10.0%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
13.3%	14.6%	14.0%	14.5%	14.6%	14.5%	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
5.4%	5.2%	5.2%	5.3%	5.5%	5.5%	5.9%	יחס המינוף
9.4%	9.5%	9.7%	9.8%	9.9%	9.9%	9.9%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
12.9%	13.0%	13.2%	13.3%	13.4%	13.4%	13.4%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) ההון העצמי רובד 1 לנכסי סיכון כמעט שאינו כולל השפעת הוראות מעבר ואינו כולל התאמות הנבעות מהקלות בשל תוכנית התייעלות.

להלן תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל במיליוני ש"ח:

הון כולל	הון עצמי רובד 2	הון עצמי רובד 1	הון עצמי	
1,152.5	352.1	800.4	808.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
26.1	-	26.1	26.1	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
(7.1)	-	(7.1)	(7.1)	דיבידנד שחולק
1.8	-	1.8	1.8	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
(50.9)	(50.9)	-	-	שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
2.7	2.7	-	-	שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
(5.5)	-	(5.5)	-	אחר
1,119.6	303.9	815.7	829.1	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

(1) ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 - 211).

על פי הוראות אלה על הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% וביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015 ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם להנחיות המפקח המצויינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש מהבנק ליום 30 בספטמבר 2017 הינו 9.9%.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית והאסטרטגיה העסקית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית פעולה ארוכת טווח הכוללת מתווה עולה בו יחס הון רובד 1 יגיע במדורג לשיעור של 10.5% בסוף שנת 2019.

הון רובד 2

יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון רובד 2 לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-30 בספטמבר 2017 ב-212.4 מיליוני ש"ח, לעומת 263.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2016.

ביום 9 ביוני, 2016 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק (להלן: "חברת הבת"), 128.4 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים מותנים, סדרה 11 מסוג COCO (Contingent Convertibles) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הונפקו באמצעות דוח הצעת מדף מיום 7 ביוני 2016 והודעה משלימה מיום 9 ביוני 2016. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

יתרת ההון העצמי רובד 2 ליום הדוח עומדת על 303.9 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות ההנפקה [ראו בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#).

יחס מינוף

	30 בספטמבר		
	2016	2017	
הון רובד 1	800.4	815.7	
סך חשיפות מאזניות	14,290.8	13,132.1	
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	648.6	731.1	
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	41.6	42.5	
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(7.9)	(13.4)	
סך החשיפות	14,973.1	13,892.3	
יחס המינוף	5.3%	5.9%	
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	5.0%	5.0%	

ביום 28 באפריל 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי, אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. הבנק עומד ביחס המינוף הקבוע בהוראה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים וחלוקת דיבידנדים

ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיהן (נכון למועד הדוח המידי, 10.5% יחס הון עצמי רובד 1), ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק (לפרטים אודות מדיניות חלוקת הדיבידנד הקודמת של הבנק [ראה ביאור 25א\(ב\) לדוח הכספי של הבנק לשנת 2016](#)).

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון. המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

במהלך תקופת הדוח חולק דיבידנד בסך של 7.1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות חלוקת הדיבידנדים [ראה ביאור 16](#) לדוח הכספי.

2.4. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

- הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:
- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).
 - **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידיים ועמותות.
 - **מגזר מוסדיים** - לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.
 - **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:
 - **הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).
 - וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).
 - **הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
 - **הוצאות בגין הפסדי אשראי (לרבות ההפרשה הקבוצתית)** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
 - **הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ספציפי, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
 - **מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי ויוחסו בהתאם לכל מגזר.
- לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות של המגזרים השונים [ראה ביאור 12](#) לדוחות הכספיים.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) לפי מגזרי פעילות:

שינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מגזרים
	2016	2017	
שינוי	מיליוני ש"ח		
ב-%			
6	11.3	12.0	משקי בית
(10)	(2.8)	(2.6)	בנקאות פרטית
1	15.5	15.8	עסקים קטנים וזעירים
8	6.9	7.5	עסקים בינוניים וגדולים*
45	(8.0)	(11.7)	גופים מוסדיים
(81)	26.6	5.1	מגזר ניהול פיננסי
(47)	49.5	26.1	סך הכל

שינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מגזרים
	2016	2017	
שינוי	מיליוני ש"ח		
ב-%			
48	6.3	9.3	משקי בית
(27)	(1.1)	(0.8)	בנקאות פרטית
(7)	5.7	5.3	עסקים קטנים וזעירים
26	2.3	2.9	עסקים בינוניים וגדולים*
54	(2.4)	(3.7)	גופים מוסדיים
44	(0.9)	(0.5)	מגזר ניהול פיננסי
26	9.9	12.5	סך הכל

להלן פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות:

שינוי	התחייבויות		שינוי	נכסים		מגזרים
	2016	2017		2016	2017	
שינוי	מיליוני ש"ח		שינוי	מיליוני ש"ח		
ב-%			ב-%			
(3)	6,859.4	6,621.0	-	8,323.5	8,348.7	משקי בית
3	1,578.9	1,620.8	37	7.1	9.7	בנקאות פרטית
(4)	983.0	943.5	(30)	1,348.7	943.8	עסקים קטנים וזעירים
(2)	519.5	528.6	(22)	654.3	507.2	עסקים בינוניים וגדולים*
(14)	1,100.8	950.2	(75)	45.5	11.2	גופים מוסדיים
(12)	2,323.9	2,043.7	(2)	3,785.4	3,701.4	מגזר ניהול פיננסי
(5)	13,365.5	12,707.8	(5)	14,164.5	13,522.0	סך הכל

*מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר משקי בית

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (אשר אינם נמנים עם לקוחות מגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות, מסגרות עובר ושב, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק ובאמצעות מוקד הלקוחות של הבנק.

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2017, הכנסות מגזר זה מהוות כ-73% מהכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-73% מכלל הוצאות הבנק.

לפרטים נוספים אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור וסיכונים בתיק הלוואות לאנשים פרטיים שאינם לדיור [ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים](#).

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2016		2017				
סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור	סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור	
195.6	99.7	95.9	217.2	114.9	102.3	סך הכנסות ריבית, נטו
50.7	29.9	20.8	47.7	28.5	19.2	סך הכנסות שאין מריבית
21.5	27.6	(6.1)	33.2	34.5	(1.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
206.5	155.9	50.6	214.5	163.2	51.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
11.3	(33.5)	44.8	12.0	(38.0)	50.0	רווח נקי (הפסד)

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי במגזר פעילות זה בסך 12.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 11.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של 2017 רשם מגזר פעילות זה רווח בסך 9.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של 6.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר השינוי נובע מגידול בהכנסות ריבית נטו, בגין שינויים במדד המחירים לצרכן.

מגזר בנקאות פרטית

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2017, הכנסות מגזר זה מהוות כ-2% מהכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-4% מכלל הוצאות הבנק.

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	
1.8	3.3	הכנסות ריבית, נטו
4.9	4.3	הכנסות שאינן מריבית
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
11.2	11.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2.8)	(2.6)	הפסד

בתקופת הדוח נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 2.6 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד של 2.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. בנוסף, מנהל הבנק אשראי הניתן למימון פרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית, בין אם על ידו בלבד ובין אם במימון משותף עם גופים פיננסיים.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
 - מגזר עסקים בינוניים וגדולים* - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.
- בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, הכנסות המגזר העסקי בכללותו מהוות כ-16% מהכנסות הבנק והוצאות המגזר העסקי בכללותו מהוות כ-9% מכלל הוצאות הבנק.
- להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
מגזר עסקים קטנים וזעירים					
23.8	1.8	22.0	19.8	1.7	18.1
					סך הכנסות ריבית, נטו
22.1	9.7	12.4	20.5	8.0	12.5
					סך הכנסות שאינן מריבית
0.3	0.1	0.2	(1.8)	-	(1.8)
					הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
20.9	9.4	11.5	19.6	8.0	11.6
					הוצאות תפעוליות ואחרות
15.5	1.3	14.2	15.8	1.2	14.6
					רווח נקי
מגזר עסקים בינוניים וגדולים*					
11.1	-	11.1	9.2	0.1	9.1
					סך הכנסות ריבית, נטו
6.6	0.5	6.1	8.2	0.4	7.8
					סך הכנסות שאינן מריבית
0.7	-	0.7	0.7	-	0.7
					הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5.8	-	5.8	5.9	-	5.9
					הוצאות תפעוליות ואחרות
6.9	0.3	6.6	7.5	0.3	7.2
					רווח נקי

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי במגזר העסקי בכללותו בסך 23.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 22.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

* מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר גופים מוסדיים

במסגרת פעילות מגזר גופים מוסדיים, הבנק מספק שירותים בנקאיים לחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, הכנסות מגזר זה מהוות כ-5% מהכנסות הבנק והוצאות מגזר זה מהוות כ-11% מכלל הוצאות הבנק. להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	
1.6	1.4	הכנסות ריבית, נטו
18.0	15.4	הכנסות שאינן מריבית
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32.5	33.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
(8.0)	(11.7)	הפסד

בתקופת הדוח נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 11.7 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 8.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול בהפסד שנרשם בתקופת הדוח נובע מקיטון בעמלות שנגבו וכן עליה בהוצאות הישירות שנזקפו למגזר זה. ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו-מיטב דש ברוקראז' בע"מ בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז', לפרטים נוספים אודות העסקה [ראה פרק 1.5 לעיל](#).

מגזר ניהול פיננסי

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול נכסים והתחייבויות.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

בתשעת החודשים הראשונים של 2017 הכנסות מגזר זה מהוות כ-5% מהכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-4% מכלל הוצאות הבנק.

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	
24.9	17.8	הכנסות ריבית, נטו
30.5	0.4	הכנסות שאינן מריבית
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
12.5	10.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
26.6	5.1	רווח נקי

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי במגזר פעילות זה בסך 5.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 26.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון ברווח נובע מרווח נקי משמעותי ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בתקופה מקבילה אשתקד בסך של 21.0 מיליוני ש"ח.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים נוספים על חברות מוחזקות עיקריות [ראה בראור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

פרק 3 - סקירת הסיכונים

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלוה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם. סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה נובעת מעסקי הליבה של הבנק. כאשר כ-90% מהפעילות מתבצעת מול לקוחות קמעונאיים.

כחלק מניהול סיכון האשראי הבנק מנהל את סיכון הריכוזיות לענף הנדל"ן הנובע מהיעדר פיזור ענפי בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הענפי פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים. לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

- סיכון ריכוזיות לוויים
- סיכון ריכוזיות ענפי משק
- סיכון ריכוזיות גיאוגרפית
- סיכון ריכוזיות מגזרי

לפירוט נוסף של החשיפה והתייחסות לניהול סיכונים אשראי ראה [בדוח השנתי לשנת 2016, עמודים 44-60](#).

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים אשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. לפרטים נוספים אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי, [ראה ב"אורים 6 ו-13](#) בדוח זה וכן בפרק [סקירת הסיכונים לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016 \(עמודים 46-49\)](#).

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש"ח:

יתרת סיכון אשראי ⁽³⁾ ליום								
31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾								
50.8	4.9	45.9	53.7	7.3	46.4	45.6	4.1	41.5
16.9	0.6	16.3	14.4	0.6	13.8	16.7	0.5	16.2
148.9	-	148.9	174.8	0.1	174.7	151.7	-	151.7
216.6	5.5	211.1	242.9	8.0	234.9	214.0	4.6	209.4
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*								
153.1	-	153.1	174.6	-	174.6	156.6	-	156.6
* מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיר) ⁽⁴⁾								
2. נכסים שאינם מבצעים:								
38.4	4.9	33.5	40.5	7.3	33.2	34.5	4.1	30.4
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ⁽⁴⁾								
38.4	4.9	33.5	40.5	7.3	33.2	34.5	4.1	30.4
סך הכל נכסים שאינם מבצעים								

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות שבגין הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
 (3) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
 (4) לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן תנועה תקופתית בחובות פגומים מאזניים במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	
25.7	45.9	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
29.4	14.5	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה
-	(6.3)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(3.9)	(2.5)	מחיקות חשבונאיות
(4.8)	(10.1)	גבייה על בסיס מזמן
-	-	אחר
46.4	41.5	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

כמו כן, יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 ב-19.6 מיליוני ש"ח, לעומת 19.8 מיליוני ש"ח ו-21.8 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016, בהתאמה.

להלן פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 במיליוני ש"ח:

30 בספטמבר 2017								
עומק הפיגור								
בפיגור של 90 ימים או יותר								
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 6 חודשים			90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ועד 89 ימים	
			מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	מעל 3 חודשים עד 6 חודשים			
15.6	-	14.9	6.7	3.5	2.4	2.3	0.7	סכום הפיגור
1.8	-	1.8	1.7	0.1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
180.5	9.0	133.4	7.7	12.8	45.2	67.7	36.8	יתרת חוב רשומה
20.4	1.0	19.4	5.9	7.9	5.6	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
160.1	8.0	115.3	1.8	6.2	39.6	67.7	36.8	יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים בפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2016	
0.31%	0.32%	0.34%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾
1.59%	1.71%	1.55%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.06%	1.02%	1.04%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
343%	313%	305%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית ⁽¹⁾
56%	50%	55%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.81%	2.02%	1.87%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.44%	0.29%	0.31%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽²⁾
0.41%	0.39%	0.40%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ⁽²⁾
38.3%	38.3%	38.4%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ⁽²⁾

(1) היחס מושפע מהרכב תיק האשראי של הבנק שהינו מוטה הלוואות לדיור, כאשר לרוב סיווג חוב פגום אינו רלוונטי להלוואות לדיור.

(2) במונחים שנתיים אפקטיביים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	
			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾					
ציבור - מסחרי										
5.3	0.2	(0.1)	25.5	26.0	865.8	1,868.3	26.0	1,842.3	1,868.3	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.1	(0.2)	(0.6)	4.0	7.8	451.9	462.4	7.8	454.6	462.4	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.2	-	(0.2)	-	-	133.4	316.9	-	369.6	369.6	שירותים פיננסיים
0.1	0.1	0.1	0.4	0.4	18.0	24.7	0.4	24.8	25.3	אחרים*
8.7	0.1	(0.8)	29.9	34.2	1,469.1	2,672.3	34.2	2,691.3	2,725.6	סך הכל מסחרי
43.6	(0.1)	(1.3)	1.3	143.7	7,213.9	7,745.1	143.7	7,430.0	7,745.1	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
55.2	30.0	34.2	14.4	36.1	1,170.9	1,330.5	36.1	1,251.6	1,330.5	אנשים פרטיים - אחר
107.5	30.0	32.1	45.6	214.0	9,853.9	11,747.9	214.0	11,372.9	11,801.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1.9	1.9	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	892.6	892.6	ממשלת ישראל
107.5	30.0	32.1	45.6	214.0	9,853.9	11,747.9	214.0	12,267.4	12,695.7	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	121.1	121.1	ממשלות בחו"ל
107.5	30.0	32.1	45.6	214.0	9,853.9	11,747.9	214.0	12,388.6	12,816.9	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,853.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,014.3 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 54.8 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,893.9 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 192.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 265.3 מיליוני ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2016: 147.4 מיליוני ש"ח ו-224.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה וליום 31 בדצמבר 2016: 152.5 מיליוני ש"ח ו-219.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי	סך הכל	
ציבור - מסחרי										
6.1	-	0.5	25.6	26.5	1,051.5	1,931.7	26.5	1,828.1	1,931.7	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.3	-	0.5	11.4	16.5	472.8	484.6	16.5	468.1	484.6	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.5	-	0.2	-	-	388.4	651.6	-	791.1	791.1	שירותים פיננסיים
0.4	0.1	0.1	0.6	1.1	51.8	67.7	1.1	67.7	68.8	אחרים*
10.3	0.1	1.3	37.6	44.1	1,964.5	3,135.6	44.1	3,155.0	3,276.2	סך הכל מסחרי
47.4	6.7	(6.1)	-	163.8	7,125.4	7,390.5	163.8	7,119.2	7,390.5	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
49.3	23.1	27.3	16.1	35.0	1,145.3	1,335.6	35.0	1,242.0	1,335.6	אנשים פרטיים - אחר
107.0	29.9	22.5	53.7	242.9	10,235.2	11,861.7	242.9	11,516.2	12,002.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	7.8	7.8	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,363.4	1,363.4	ממשלת ישראל
107.0	29.9	22.5	53.7	242.9	10,235.2	11,861.7	242.9	12,887.4	13,373.5	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	371.5	371.5	ממשלות בחו"ל
107.0	29.9	22.5	53.7	242.9	10,235.2	11,861.7	242.9	13,258.9	13,745.0	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,235.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,741.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 141.5 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,626.5 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, בסך של 147.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 224.8.5 מיליוני ש"ח. יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

(7) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	
ציבור - מסחרי										
5.6	-	-	23.5	24.1	953.8	1,861.3	24.1	1,729.0	1,861.3	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.5	0.1	0.8	11.0	17.5	460.9	471.5	17.5	454.0	471.5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.4	-	0.1	-	-	321.2	558.6	-	702.9	702.9	שירותים פיננסיים
0.1	0.1	(0.2)	0.6	0.6	18.7	34.1	0.6	34.3	34.9	אחרים*
9.6	0.2	0.7	35.1	42.2	1,754.6	2,925.5	42.2	2,920.2	3,070.6	סך הכל מסחרי
44.8	7.7	(7.7)	-	137.4	7,014.1	7,237.4	137.4	6,819.3	7,237.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
51.0	31.5	37.4	15.7	37.0	1,123.9	1,291.5	37.0	1,195.1	1,291.5	אנשים פרטיים - אחר
105.4	39.4	30.4	50.8	216.6	9,892.6	11,454.4	216.6	10,934.6	11,599.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	5.7	5.7	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,168.4	1,168.4	ממשלת ישראל
105.4	39.4	30.4	50.8	216.6	9,892.6	11,454.4	216.6	12,108.7	12,773.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1.1	1.1	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	259.2	259.2	ממשלות בחו"ל
105.4	39.4	30.4	50.8	216.6	9,892.6	11,454.4	216.6	12,369.0	13,033.9	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,892.6 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,428.4 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 151.1 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,561.8 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 152.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 219.7 מיליוני ש"ח.

(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך ביניהם:

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾				המדינה		
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חובות פגומים	סך כל החשיפה המאזנית	לממשלות ⁽⁴⁾	לבנקים	לאחרים
195.1	124.6	-	18.7	-	-	319.7	192.8	14.3	112.6	ארצות הברית
136.1	62.0	-	7.6	-	-	198.1	156.0	33.6	8.5	אחרות
331.2	186.6	-	26.3	-	-	517.8	348.8	47.9	121.1	סך כל החשיפות למדינות זרות
3.6	-	-	-	-	-	3.6	3.6	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
3.9	-	-	-	-	-	3.9	3.9	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾
30 בספטמבר 2016										
255.0	214.1	-	3.1	-	-	469.1	253.0	2.7	213.4	ארצות הברית
151.6	257.4	-	18.4	-	-	409.0	217.9	33.0	158.1	אחרות
406.6	471.5	-	21.5	-	-	878.1	470.9	35.7	371.5	סך כל החשיפות למדינות זרות
4.6	-	-	-	-	-	4.6	4.6	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
3.4	-	-	-	-	-	3.4	3.4	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾
31 בדצמבר 2016										
290.9	67.3	-	-	-	-	358.2	194.3	14.7	149.2	ארצות הברית
151.9	136.6	-	5.3	-	-	288.5	165.4	13.1	110.0	אחרות
442.8	203.9	-	5.3	-	-	646.7	359.7	27.8	259.2	סך כל החשיפות למדינות זרות
4.5	-	-	-	-	-	4.5	4.5	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
3.4	-	-	-	-	-	3.4	3.4	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות, רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.
- (6) החשיפה למדינות ה-GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

חלק ב' - המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג' - החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית.

חשיפות אשראי⁽²⁾ למוסדות פיננסיים זרים⁽³⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך חשיפת אשראי ⁽³⁾				
31 בדצמבר		30 בספטמבר		דרוג אשראי חיצוני
2016	2016	2017		
26	50	35		AAA עד AA-
13	24	41		A+ עד A-
25	34	36		BBB+ עד BBB-
2	54	2		ללא דרוג
66	162	114		סך הכול חשיפה

- (1) בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 (2) פיקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, אין לבנק סיכונים אשראי חוץ מאזני, דירוג עפ"י חברת הדירוג S&P, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.
 (3) פיקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, אין לבנק סיכון אשראי חוץ מאזני.
 (4) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושווייץ. הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת הלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016	31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	
331	290	229	105	261	306	383	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
59	74	31	13	28	23	16	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
390	363	260	119	289	330	399	סך הכל ביצוע ⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)
24%	(7%)	(28%)	(54%)	143%	14%	21%	אחוז השינוי בביצועים ביחס לרבעון קודם
31%	31%	29%	29%	28%	29%	28%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
241	249	251	237	246	245	256	תקופת הלוואה ממוצעת בחודשים
4,468	4,416	3,915	4,843	4,448	5,641 ⁽⁴⁾	4,460	הכנסה לנפש בממוצע בהלוואות במטבע ישראלי (ש"ח)
							התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס⁽²⁾ (LTV)
88%	85%	86%	92%	91%	86%	84%	0%-60%
12%	15%	14%	8%	9%	14%	16%	61%-75%
-	-	-	-	-	-	-	מעל 75%
							התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾
23%	22%	21%	25%	28%	29%	29%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
92%	98%	99%	100%	99%	98%	99%	עד 40%
8%	2%	1%	-	1%	2%	1%	מעל 40%*
2%	1%	1%	-	-	-	-	* מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
							התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע:
58%	47%	50%	36%	38%	45%	43%	0-500
25%	37%	32%	40%	41%	37%	38%	500-1,000
17%	16%	18%	24%	21%	18%	19%	מעל 1,000 ⁽¹⁾
682	733	730	908	800	727	744	סכום הסכמים ממוצע (באלפי ש"ח)
							הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
12	11	5	2	12	9	17	מספר הלוואות
39	44	15	5	39	23	47	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) מציין סכום הנמוך מ-1%.

(4) במהלך 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ליוני 2017 בוצעה הלוואה ללקוח בעל הכנסה לנפש גבוהה באופן חריג. בנטרול הלוואה זו ההכנסה לנפש בממוצע בהלוואות במטבע ישראלי ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 עומדת על 4,471 ש"ח.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור ליום 30 בספטמבר 2017 (ללא קבוצות רכישה) במיליוני ש"ח:

30 בספטמבר 2017								
גיל ההלוואה ⁽¹⁾ (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
2,209.9	92.0	390.5	774.4	451.7	322.3	179.0	עד 40%	עד 45%
184.2	14.1	59.9	84.2	19.8	4.1	2.1	40%-50%	
180.9	18.4	76.4	63.2	5.7	12.7	4.5	50%-80%	
49.0	7.6	34.1	7.3	-	-	-	מעל 80%	
2,624.0	132.1	560.9	929.0	477.2	339.1	185.6	סך הכל	
2,548.8	225.6	670.0	811.6	447.1	241.0	153.5	עד 40%	45%-60%
324.6	32.7	122.8	137.2	22.6	3.6	5.7	40%-50%	
264.6	35.7	129.6	83.7	7.2	6.7	1.7	50%-80%	
88.5	11.1	61.1	16.3	-	-	-	מעל 80%	
3,226.5	305.1	983.5	1,048.8	476.9	251.3	160.9	סך הכל	
928.0	79.2	316.4	243.2	152.7	68.4	68.1	עד 40%	60%-75%
92.1	14.0	41.1	29.1	7.6	0.2	0.1	40%-50%	
100.8	12.3	57.8	29.1	1.5	0.1	-	50%-80%	
26.2	5.7	16.4	4.1	-	-	-	מעל 80%	
1,147.1	111.2	431.7	305.5	161.8	68.7	68.2	סך הכל	
141.5	32.3	31.9	24.5	17.9	31.7	3.2	עד 40%	מעל 75%
18.3	7.7	5.2	5.2	-	0.2	-	40%-50%	
20.7	5.3	9.9	4.3	1.2	-	-	50%-80%	
9.5	0.1	5.2	4.2	-	-	-	מעל 80%	
190.0	45.4	52.2	38.2	19.1	31.9	3.2	סך הכל	
21.0	1.2	0.3	0.4	5.6	13.5	-	עד 40%	שיעבודים אחרים
2.3	-	0.1	-	0.2	2.0	-	40%-50%	
2.8	-	2.8	-	-	-	-	50%-80%	
0.2	-	0.2	-	-	-	-	מעל 80%	
26.3	1.2	3.4	0.4	5.8	15.5	-	סך הכל	
7,213.9	595.0	2,031.7	2,322.0	1,140.8	706.5	417.9	סך הכל	

(1) כאשר מדובר במיחזור, הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

מאפייני תיק האשראי לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. עיקר האשראי לדיור בבנק ניתן ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק ולרכישת נכסים ביישובים בעלי סחירות נכסים גבוהה, כאשר כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

בביצועי הלוואות לדיור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-29% לעומת 22% בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 כ-99% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-86% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

ברבעון השלישי של שנת 2017 כ-4% מסך ביצועי האשראי לדיור (17 מיליוני ש"ח) ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים בריבית קבועה לעומת כ-6% (16 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד.

תקופת ההלוואה המקורית של 94% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ-25 שנים הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

יתרת ההלוואות לדיור בפיגור של מעל 90 ימים עומדת על 142.4 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017, לעומת יתרה של 137.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017, לפרטים נוספים ראה לעיל [טבלה בדבר הלוואות לדיור בפיגור](#) לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314.

לתיאור תהליך מתן האשראי לדיור ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים לשנת 2016](#) של הבנק ולמידע נוסף על סיכונים בתיק הלוואות לדיור ראה [בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017](#), הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן [בביאור 3ב13](#) לדוחות הכספיים.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

להלן יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
935.1	945.8	1,022.1	הלוואות צרכניות סולו
188.8	199.5	148.8	אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾
1,123.9	1,145.3	1,170.9	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)^(*)
1,087.0	1,110.4	1,134.9	(*) מזה: לא בעייתיים
10.6	10.1	11.0	בעייתיים פחות מ-90 יום
10.6	8.7	10.6	בעייתיים יותר מ-90 יום
7.2	7.6	6.7	פגומים שצוברים הכנסות ריבית
8.5	8.5	7.7	פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
3.3%	3.0%	3.1%	שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 יתרת האשראי הצרכני סולו גדלה בשיעור של כ-9% בעוד יתרת האשראי הקמעונאי האחר ירדה בשיעור של כ-21%.

(1) הרכב:

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
18.5	18.5	18.2	יתרות עו"ש בחובה
170.3	181.0	130.6	רכב, כרטיסי אשראי ואחר
188.8	199.5	148.8	סך הכל אשראי קמעונאי אחר

להלן נתוני המחיקות החשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור):

לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
41.3	30.1	37.3	מחיקות חשבונאיות
(9.8)	(7.0)	(7.3)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
31.5	23.1	30.0	מחיקות חשבונאיות נטו
2.8%	2.7%	3.4%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף התקופה*

*במונחים שנתיים אפקטיביים

להלן נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים ליום 30 בספטמבר 2017 (באלפי ש"ח):

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
20.7	20.9	19.1	סיכון אשראי ממוצע ^(*)
5.0	5.1	4.7	מזה מסגרת עו"ש מאושרת
16%	17%	15%	שיעור ללקוחות עו"ש פעילים בבנק מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)

(*) כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.

להלן התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016	31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	
177	170	169	118	219	189	124	ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)
שיעור ביצוע יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלוואה							
94%	94%	95%	96%	94%	96%	96%	יחס החזר עד ל-20%
6%	6%	5%	4%	6%	4%	4%	יחס החזר מעל ל-20%
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה							
99.9%	99.7%	99.8%	99.9%	100.0%	100.0%	100%	עד 6 שנים
0.1%	0.3%	0.2%	0.1%	-	-	-	מעל 6 שנים
5.3	5.2	5.3	5.3	5.3	5.4	5.1	תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)							
68%	69%	72%	78%	55%	67%	61%	עד 50
7%	7%	5%	4%	6%	4%	3%	בין 50 ל-60
11%	10%	10%	7%	7%	4%	5%	בין 60 ל-70
8%	7%	7%	6%	24%	17%	20%	בין 70 ל-80
6%	7%	6%	5%	8%	8%	11%	מעל 80
45	44	44	43	50	48	48	סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר בערוצים דיגיטליים או בסניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן הלוואה בבנק.

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. במהלך 2017 עודכן מודל החיתום באופן שאפשר הגדלת סכומי החשיפה ללקוח פרטי עד 120 אלפי ש"ח ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת ע"פ המודל.

הלוואות אלו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת הלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום החזר החודשי לרוב נמוך יחסית, ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך החזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

במהלך השנה, השיק הבנק מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את הפיזור הגיאוגרפי שלו, תוך הגעה לקהל לקוחות נוסף.

יתרת הלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 30 בספטמבר 2017 עומדת על כ-158.8 מיליוני ש"ח (כ-16% מיתרת האשראי) לעומת יתרה של 160.8 ביום 31 בדצמבר 2016 (כ-17% מיתרת האשראי) ולעומת יתרה של כ-164.4 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 (כ-16% מיתרת האשראי).

לפרטים אודות תהליך מתן האשראי להלוואות צרכניות סולו ופיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון, ראה [דו"ח הדייקטוריון](#) [ההנהלה של הבנק לשנת 2016 עמודים 56-57](#).

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי חברות ביטוח עימן קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

הבנק מממן את הפרוייקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. נכון ליום 30 בספטמבר 2017 האשראי שניתן לפרוייקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 47% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי 89% מהאשראי הקיים בפרוייקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרוייקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

ככלל האשראי למימון קרקעות ניתן לקרקעות שזמן בנייתן הצפוי לא יעלה על 24 חודשים מיום מימון הקרקע.

נכון ליום 30 בספטמבר 2017 האשראי שניתן לפרוייקטים באזור מרכז הארץ מהווה 62% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 13% בירושלים רבתי ו-25% בשאר הארץ.

הבנק מנהל נכון לסוף הרבעון השלישי לשנת 2017 כ-235 פרויקטים מהם בכ-50 פרויקטים האשראי הכספי ניתן בשותף פעולה עם גורמים מוסדיים.

היקף התיק המנוהל הינו כ-6.6 מיליארד ש"ח מזה כ-1.1 מיליארד באחריות הבנק והיתרה עבור הגופים מוסדיים.

לפרטים נוספים ראה [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים לשנת 2016](#).

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחול"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחול"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון צד נגדי ואופן ניהול הסיכון ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק. לפרטים אודות הוראת המפקח על הבנקים בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים ראה [ביאור 1.5.3](#) לדוחות הכספיים.

3.2 סיכון שוק

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחול"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך ה-VaR - 18 מיליוני ש"ח. ביום 30 בספטמבר 2017 עמד ערך ה-VaR ההיסטורי לתקופת החזקה של 10 ימים ותקופת דגימה של 2,000 ימים על 9.2 מיליוני ש"ח, לעומת 7.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה המדווחת 10.4 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 8.9 בשנת 2016. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות בדיקות ה-Back-Testing ברבעון האחרון היו תקינות.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכונים שוק ואופן ניהול הסיכון ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק וכן [בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017](#), באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון הריבית

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכונים ריבית ואופן ניהול הסיכון ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק וכן [בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017](#), באתר האינטרנט של הבנק.

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

30 בספטמבר 2017					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
12,664.0	309.5	921.4	3,259.6	8,173.5	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
599.8	65.4	194.5	0.0	339.9	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,151.1	342.9	1,020.9	2,853.8	7,933.5	התחייבויות פיננסיות
602.3	33.6	99.9	330.8	138.0	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
510.4	(1.6)	(4.9)	75.0	441.9	שווי הוגן נטו חיובי (שלילי)

30 בספטמבר 2016					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
14,284.1	427.8	1,234.3	3,686.9	8,935.1	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
267.7	45.8	132.2	-	89.7	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,688.6	432.6	1,248.2	3,450.9	8,556.9	התחייבויות פיננסיות
280.8	42.3	122.0	-	116.5	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
582.4	(1.3)	(3.7)	236.0	351.4	שווי הוגן נטו חיובי (שלילי)

31 בדצמבר 2016					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,726.0	356.3	1,147.8	3,340.2	8,881.7	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
399.5	60.9	196.2	-	142.4	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,251.4	372.3	1,199.6	3,302.4	8,377.1	התחייבויות פיננסיות
395.1	43.3	139.3	50.0	162.5	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
479.0	1.6	5.1	(12.2)	484.5	שווי הוגן נטו חיובי (שלילי)

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי הוגן.

ב. השפעת שינויים היפותטיים² בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

30 בספטמבר 2017						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				השינוי בשיעורי הריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(3.94%)	(20.1)	(3.6)	(5.3)	48.2	451.5	גידול מידי מקביל של נקודת אחוז אחת
(0.41%)	(2.1)	(1.8)	(4.9)	72.2	442.8	גידול מידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז
4.64%	23.7	0.6	(4.4)	105.1	432.8	קיטון מידי מקביל של נקודת אחוז אחת

30 בספטמבר 2016						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				השינוי בשיעורי הריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
0.15%	0.9	(0.7)	(1.6)	232.7	325.9	גידול מידי מקביל של נקודת אחוז אחת
0.01%	-	(1.2)	(3.5)	235.6	351.5	גידול מידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז
0.09%	0.5	(2.0)	(6.4)	240.1	351.2	קיטון מידי מקביל של נקודת אחוז אחת

31 בדצמבר 2016						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				השינוי בשיעורי הריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(3.03%)	(14.5)	(0.4)	5.0	(20.6)	480.5	גידול מידי מקביל של נקודת אחוז אחת
(0.33%)	(1.6)	1.4	5.1	(13.1)	484.0	גידול מידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז
4.18%	20.0	3.6	4.8	(2.2)	492.8	קיטון מידי מקביל של נקודת אחוז אחת

ג. להלן תמצית החשיפות⁽²⁾ לשינויים בלתי צפויים בריבית במיליוני ש"ח:

30 בספטמבר						
2016	2017	2016		2017		השפעת שינוי מידי מקביל בעקום התשואות
השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי - רווח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי - רווח (הפסד) כאשר יש עליה/ ירידה של נקודת אחוז אחת				
		ירידה	עלייה	ירידה	עלייה	
25.3	27.7	(0.2)	1.5	(9.1)	9.1	לא צמוד
(5.3)	(4.0)	4.1	(3.3)	30.1	(26.8)	צמוד
8.7	1.4	(3.4)	2.7	2.7	(2.4)	מטח ⁽¹⁾
28.7	25.1	0.5	0.9	23.7	(20.1)	סך הכל
(30.0)	(30.0)	(40.0)	(40.0)	(40.0)	(40.0)	מגבלה
26.6	37.3	7.3	10.9	23.6	0.1	מקסימום במהלך התקופה
18.2	25.1	(10.6)	(4.7)	4.6	(20.1)	מינימום במהלך התקופה

(1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(2) חישובי החשיפה כוללים הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבויות לזמן ארוך. כמו כן קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות. להערכות אלו חשיבות משמעותית לתוצאות החשיפה.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

30 בספטמבר 2017					
מעל 5 שנים	מעל 3 שנים	מעל שנה	מעל 3 חודשים	מעל חודש	עם דרישה עד חודש
עד 10 שנים	עד 5 שנים	עד 3 שנים	עד שנה	עד 3 חודשים	עד חודש
מיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא צמוד					
218.5	309.1	696.6	1,080.1	286.5	5,497.4
-	-	-	280.2	50.3	8.7
218.5	309.1	696.6	1,360.3	336.8	5,506.1
(8.9)	(767.9)	(1,396.3)	(1,006.5)	(320.5)	(4,431.2)
-	-	(1.7)	-	-	(135.7)
(8.9)	(767.9)	(1,398.0)	(1,006.5)	(320.5)	(4,566.9)
מכשירים פיננסיים, נטו					
209.6	(458.8)	(701.4)	353.8	16.3	939.2
358.7	149.1	607.9	1,309.3	955.5	939.2
מטבע ישראלי צמוד למדד					
350.8	762.3	924.7	694.2	182.5	47.5
-	-	-	-	-	-
350.8	762.3	924.7	694.2	182.5	47.5
(125.9)	(682.5)	(704.8)	(965.2)	(170.2)	(204.4)
-	-	-	(280.7)	(50.1)	-
(125.9)	(682.5)	(704.8)	(1,245.9)	(220.3)	(204.4)
מכשירים פיננסיים, נטו					
224.9	79.8	219.9	(551.7)	(37.8)	(156.9)
(221.8)	(446.7)	(526.5)	(746.4)	(194.7)	(156.9)
מטבע חוץ⁽²⁾					
31.6	90.8	166.3	164.1	64.6	717.1
-	-	-	-	0.1	259.8
31.6	-	166.3	164.1	64.7	976.9
(0.5)	90.8	(20.4)	(570.5)	(103.8)	(668.6)
-	-	(0.1)	-	-	(133.4)
(0.5)	-	(20.5)	(570.5)	(103.8)	(802.0)
מכשירים פיננסיים, נטו					
31.1	90.8	145.8	(406.4)	(39.1)	174.9
(2.9)	(34.0)	(124.8)	(270.6)	135.8	174.9
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
600.9	1,162.2	1,787.6	1,938.4	533.6	6,262.0
-	-	-	280.2	50.4	268.5
600.9	1,162.2	1,787.6	2,218.6	584.0	6,530.5
(135.3)	(1,450.4)	(2,121.5)	(2,542.2)	(594.5)	(5,304.2)
-	-	(1.8)	(280.7)	(50.1)	(269.1)
(135.3)	(1,450.4)	(2,123.3)	(2,822.9)	(644.6)	(5,573.3)
מכשירים פיננסיים, נטו					
465.6	(288.2)	(335.7)	(604.3)	(60.6)	957.2
134.0	(331.6)	(43.4)	292.3	896.6	957.2

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.
 (2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017 (המשך)			מעל 10 שנים עד 20 שנים		
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 20 שנים	מיליוני ש"ח
שנים	%		שנים	%		שנים	%				
0.86	3.82	8,881.7	1.16	4.02	8,935.1	0.72	4.21	8,173.5	3.4	4.5	77.4
0.50	-	142.4	0.44	-	89.7	0.51	-	339.9	-	0.7	-
0.85	3.82	9,024.1	1.15	4.02	9,024.8	0.71	4.21	8,513.4	3.4	5.2	77.4
0.42	0.55	(8,377.1)	0.40	0.45	(8,556.9)	0.79	0.50	(7,933.5)	-	-	(2.2)
0.09	-	(162.5)	0.15	-	(116.5)	0.24	-	(138.0)	-	(0.6)	-
0.42	0.55	(8,539.6)	0.39	0.45	(8,673.4)	0.78	0.50	(8,071.5)	-	(0.6)	(2.2)
0.44	3.27	484.5	0.76	3.57	351.4	(0.08)	3.70	441.9	3.4	4.6	75.2
		484.5			351.4			441.9	441.9	438.5	433.9
3.02	4.48	3,340.2	3.10	4.02	3,686.9	3.64	4.55	3,259.6	-	32.1	265.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.02	4.48	3,340.2	3.10	4.02	3,686.9	3.64	4.55	3,259.6	-	32.1	265.5
2.00	1.17	(3,302.4)	2.09	1.28	(3,450.9)	1.81	1.28	(2,853.8)	-	-	(0.8)
1.00	-	(50.0)	-	-	-	0.96	-	(330.8)	-	-	-
1.98	1.17	(3,352.4)	2.09	1.28	(3,450.9)	1.72	1.28	(3,184.6)	-	-	(0.8)
1.03	3.30	(12.2)	1.01	2.74	236.0	1.92	3.28	75.0	-	32.1	264.7
		(12.2)			236.0			75.0	75.0	75.0	42.9
1.19	2.80	1,504.1	1.46	3.16	1,662.1	0.75	3.05	1,230.9	-	-	(3.6)
0.21	-	257.1	0.14	-	178.0	0.08	-	259.9	-	-	-
1.04	2.80	1,761.2	1.33	3.16	1,840.1	0.64	3.05	1,490.8	-	-	(3.6)
0.24	0.55	(1,571.9)	0.22	0.47	(1,680.8)	0.27	0.56	(1,363.8)	-	-	-
0.28	-	(182.6)	2.23	-	(164.3)	0.08	-	(133.5)	-	-	-
0.24	0.55	(1,754.5)	0.40	0.47	(1,845.1)	0.26	0.56	(1,497.3)	-	-	-
0.80	2.25	6.7	0.93	2.69	(5.0)	0.38	2.48	(6.5)	-	-	(3.6)
		6.7			(5.0)			(6.5)	(6.5)	(6.5)	(6.5)
1.42	3.87	13,726.0	1.69	3.92	14,284.1	1.47	4.18	12,664.0	3.4	36.6	339.3
0.32	-	399.5	0.24	-	267.7	0.32	-	599.8	-	0.7	-
1.39	3.87	14,125.5	1.67	3.92	14,551.8	1.42	4.18	13,263.8	3.4	37.3	339.3
0.79	0.70	(13,251.4)	0.80	0.66	(13,688.6)	0.97	0.69	(12,151.1)	-	-	(3.0)
0.30	-	(395.1)	1.37	-	(280.8)	0.60	-	(602.3)	-	(0.6)	-
0.78	0.70	(13,646.5)	0.81	0.66	(13,969.4)	0.96	0.69	(12,753.4)	-	(0.6)	(3.0)
0.61	3.16	479.0	0.85	3.26	582.4	0.46	3.49	510.4	3.4	36.7	336.3
		479.0			582.4			510.4	510.4	507.0	470.3

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

להלן משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בשנים):

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	
1.04	3.02	0.85	1.33	3.10	1.15	0.64	3.64	0.71	מח"מ הנכסים ⁽¹⁾
0.24	1.98	0.42	0.40	2.09	0.39	0.26	1.72	0.78	מח"מ התחייבויות ⁽¹⁾
0.80	1.03	0.44	0.93	1.01	0.76	0.38	1.92	(0.08)	פער המח"מ בשנים
2.25	3.30	3.27	2.69	2.74	3.57	2.48	3.28	3.7	הפרש שת"פ (%)

(1) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיסי, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, יכולה לנבוע משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מבוססת באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

30 בספטמבר 2017					
חשיפה בפועל	המגבלה המאושרת	המגבלה המאושרת ⁽¹⁾	באחוזים מההון הפיננסי ⁽²⁾	מקסימלית	
	במיליוני ש"ח	מקסימלית	מינימלית	מקסימלית	
לא צמוד	574	326	816	50%	125%
הצמדה למדד ⁽³⁾	85	(163)	326	(25%)	50%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	15	(35)	35	(5.5%)	5.5%

(1) המגבלות המרביות לפי אישור דירקטוריון הבנק. המגבלות עודכנו על ידי הדירקטוריון בחודש דצמבר 2015.

(2) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

(3) לא כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית אשר נכון ליום 30 לספטמבר 2017 עומדת על כ-306 מיליוני ש"ח (המגבלה המאושרת כוללת תוכניות חסכון עם רצפה שקלית הינה 100%, כ-653 מיליוני ש"ח, והחשיפה בפועל הינה כ-391 מיליוני ש"ח).

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים באופן שוטף. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים [ראה ביאור 14](#) לדוחות הכספיים.

להלן ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן במיליוני ש"ח:

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 30 בספטמבר 2017	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בתשעה חודשים ראשונים של 2017 ⁽¹⁾	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בתשעה חודשים ראשונים של 2017 ⁽¹⁾
עלייה של 5% במדד ⁽¹⁾	11.1	16.1	-
ירידה של 5% במדד ⁽²⁾	(41.5)	-	(47.8)

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד ספטמבר 2017.

(2) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2017 גבוהה מהמדד בפועל בסכום של כ-306 מיליוני ש"ח.

(3) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2017 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-723 מיליוני ש"ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

תרחיש	30 בספטמבר 2017		מקסימום שנת 2017		מינימום שנת 2017	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	0.7	0.3	1.9	1.0	(1.3)	0.1
התחזקות של 5%	0.4	0.2	1.0	0.5	(0.7)	0.1
החלשות של 10%	(0.7)	(0.3)	1.3	(0.1)	(1.9)	(1.0)
החלשות של 5%	(0.4)	(0.2)	0.7	(0.1)	(1.0)	(0.5)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים [ראה בביאור 11](#) בדוחות הכספיים.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. מדיניות הבנק מתירה לקחת פוזיציות רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של כ-40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה (אין מסגרת לרכישת מניות בתיק הבנקאי). יתרת ההשקעה במניות ובתעודות סל ליום 30 בספטמבר (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-6.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-6.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחר בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה הנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי המינימאלי על פי התרחישים הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר 2017 על 140%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

ביום 28 בספטמבר 2014, במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR).

ההוראה נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צורכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. לכל הפחות, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים צריך לאפשר לתאגיד הבנקאי לשרוד עד היום ה-30 של תרחיש הקיצון, ובפרק זמן זה ההנחה היא שההנהלה והמפקחים יוכלו לנקוט פעולות מתקנות נאותות, או שניתן יהיה לפרק את התאגיד הבנקאי בצורה מסודרת. בנוסף, תקופה זו מעניקה לבנק המרכזי זמן נוסף לנקוט באמצעים המתבקשים במקרה שאלה ייתפסו כהכרחיים.

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
 - סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים (מכנה).
- על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס כאמור החל מיום 1 בינואר 2017, אולם תאגיד בנקאי אשר עומד בדרישה ליחס כאמור במועד תחולת ההוראה, ה-1 לאפריל 2015, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.
- להלן יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר
2016	2017
באחוזים	
458	324
יחס כיסוי נזילות	
100	100
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-504 מיליוני ש"ח. לפרטים אודות תמהיל פיקדונות הציבור [ראה בראור 7](#) לדוחות הכספיים.

יחס מימון יציב (NSFR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב פנימי בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב עמד ביום 30 בספטמבר 2017 על 109%.

לפרטים נוספים אודות סיכון הנזילות ראה [בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017](#), המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים יחסית. כ-73% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפידיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

בנוסף, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות יציבים ממשקי בית. כ-80% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-55% מסך פיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות שלו באופן שוטף, על ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

לפרטים נוספים אודות פיקדונות הציבור [ראה ביאור 7](#) לדוחות הכספיים.

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון מימון ואופן ניהול הסיכון ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק. להלן פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך במיליוני ש"ח:

30 בספטמבר 2017		
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן
1,901.3	15.0	1,916.3
884.8	136.1	1,020.9
מזומן ונכסים נזילים אחרים		
ניירות ערך		

30 בספטמבר 2016		
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן
2,312.3	23.6	2,335.9
1,488.8	265.4	1,754.2
מזומן ונכסים נזילים אחרים		
ניירות ערך		

31 בדצמבר 2016		
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן
2,502.9	19.1	2,522.0
1,121.1	313.4	1,434.5
מזומן ונכסים נזילים אחרים		
ניירות ערך		

הנכסים ששועבדו כבטוחה, שועבדו לטובת מסלקות הבורסה והמעו"ף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון [ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017](#), המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. הסיכון התפעולי יוצר השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכונים אשראי וסיכונים שוק.

ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ירושלים מושתת על 3 קווי הגנה וכולל תהליך פרו-אקטיבי של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מוקד סיכון הינו סיכונים טכנולוגיים המידע ובהם סיכונים סייבר. הבנק משקיע משאבים רבים בשמירה על איכותו, ותפקודן הרציף והתקין של מערכות המידע והמחשוב על ידי קיום תהליכים ונהלים סדורים ונאותים לניהול ובקרה של הסיכונים הנובעים מטכנולוגיות המידע.

בנק ירושלים כארגון פיננסי מהווה מטרה אטרקטיבית למתקפות סייבר, בהתאם לכך מקפיד הבנק על ניהול מערך אבטחת מידע הולם כולל הטמעה של מוצרי אבטחת מידע, ביצוע בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, קיום מוקד ניטור פעילות חריגה ומתקפות סייבר.

ביום 21 ביוני 2017 הודיעה רמ"ט (הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים) לבנק ירושלים, כי היא קובעת שהבנק הפר את הוראות סעיף 17 לחוק הגנת הפרטיות התשמ"א-1981 ותקנה 3 לתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שהיו ליקויי אבטחת מידע בקשר עם מידע שהיה במאגר מידע שבבעלותו.

קביעה זו נקבעה בהקשר לאירוע דלף מידע מאתר מידע ונתונים בניירות ערך שבבעלות הבנק, אשר אירע בחודש ינואר 2016. בהקשר זה הודיעה רמ"ט לבנק כי הודעת הבנק לגבי הפעולות והצעדים שנקטו לתיקון הליקויים מקובלים עליה.

קביעת ההפירה האמורה פורסמה באתר האינטרנט של רמ"ט.

יצוין כי הקביעה האמורה אינה יכולה להוות עילה להטלת קנס או עיצום כספי על הבנק, וכי האתר נשוא ההודעה הורד מהרשת ביוזמת הבנק עוד לפני שנודע לבנק על אירוע דלף המידע.

הבנק רכש מידי שנה ביטוח דירקטורים ונושאי משרה ואחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים (ביטוח אלמנטארי). החל משנת 2015 רכש הבנק גם ביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

הבנק חשוף לסיכונים תפעוליים נוספים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים מוניטין וסיכונים הציות. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016 של הבנק](#).

3.5 סיכונים אחרים

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש. הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת איכפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה פעל הבנק, וכן כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות או פסיקה תקדימית של ערכאה שיפטית גבוהה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטוך, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל. לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית

(כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק וכל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מועברים לטיפול המחלקה המשפטית. הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: סיכון אכיפה פנימית וסיכוני הלבנת הון. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה [דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק.

3.6 השפעת גורמי הסיכון

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים בגורמי הסיכון ובהגדרת חומרתם. למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016](#) של הבנק.

פרק 4 - מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2016.

4.2 בקרות ונהלים

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-Committee (COSO 1992) (Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות ועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הוועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד.

תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.

בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.

בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

14 בנובמבר 2017

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז
מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
14 בנובמבר 2017

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

14 בנובמבר 2017

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

67	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
69	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017
70	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017
71	תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2017
72	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד ליום 30 בספטמבר 2017
73	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017
	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
75	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
75	(1) כללי
75	(2) עקרונות הדיווח הכספי
75	(3) שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים
75	(4) מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים
76	(5) יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים
78	(6) תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם
80	2. הכנסות והוצאות ריבית
81	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
82	4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
84	5. השקעות בניירות ערך
88	6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
91	7. פיקדונות הציבור
92	8. זכויות עובדים
93	9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
95	10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
97	11. פעילות במכשירים נגזרים
103	12. מגזרי פעילות פיקוחיים
109	13. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
123	14. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
126	15א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
129	15ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
132	15ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
132	15ד. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
133	16. נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

Bu' i

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב 6492101

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

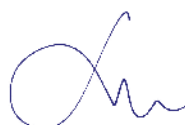
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
14 בנובמבר, 2017

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור	
	2016	2017	2016	2017		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
438.3	336.1	351.2	126.7	101.8	2	הכנסות ריבית
95.3	77.3	82.5	39.4	14.1	2	הוצאות, ריבית
343.0	258.8	268.7	87.3	87.7	2	הכנסות ריבית, נטו
30.4	22.5	32.1	7.1	7.2	6,13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
312.6	236.3	236.6	80.2	80.5		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
35.4	30.5	0.5	(1.9)	2.4	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
120.9	91.5	87.4	29.8	28.2		עמלות
11.5	10.8	8.6	2.8	2.9		הכנסות אחרות
167.8	132.8	96.5	30.7	33.5		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
173.4	131.3	131.0	42.8	43.3		משכורות והוצאות נילוות
89.9	67.3	70.7	22.9	23.7		אחזקה ופחת בניינים וציוד
123.2	90.8	94.1	30.1	28.5		הוצאות אחרות
386.5	289.4	295.8	95.8	95.5		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
93.9	79.7	37.3	15.1	18.5		רווח לפני מיסים
38.3	30.2	11.2	5.2	6.0		הפרשה למיסים על הרווח
55.6	49.5	26.1	9.9	12.5		רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)						
0.79	0.70	0.37	0.14	0.18		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (ש"ח)

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
14 בנובמבר 2017

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר

2017

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
55.6	49.5	26.1	9.9	12.5	רווח נקי
					רווח (הפסד) כולל אחר:
(27.7)	(25.6)	2.5	(0.9)	0.7	התאמות בגין הצגת נירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
-	(0.2)	0.3	-	-	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(27.7)	(25.8)	2.8	(0.9)	0.7	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:
10.2	9.6	(1.0)	0.3	(0.2)	השפעת המס המתייחס
(17.5)	(16.2)	1.8	(0.6)	0.5	4 רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים
38.1	33.3	27.9	9.3	13.0	סך הכל הרווח הכולל

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר		ביאור	
	2016	2017		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
2,522.0	2,335.9	1,916.3		מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,434.5	1,754.2	1,020.9	5	ניירות ערך ⁽¹⁾
9,892.6	10,235.2	9,853.9	6,13	אשראי לציבור
(102.5)	(104.0)	(104.4)	6,13	הפרשה להפסדי אשראי
9,790.1	10,131.2	9,749.5	6,13	אשראי לציבור, נטו
157.8	153.5	148.2		בניינים וציוד
0.8	0.9	0.5		נכסים בלתי מוחשיים
151.1	141.5	54.8	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
145.7	137.7	150.4		נכסים אחרים
14,202.0	14,654.9	13,040.6		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
10,868.3	11,048.2	10,462.4	7	פיקדונות הציבור
36.5	40.7	37.8		פיקדונות מבנקים
1.1	-	-		פיקדונות הממשלה
590.4	892.7	147.0		ניירות ערך שהושאלו
1,582.1	1,568.6	1,366.2		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
146.7	154.6	58.0	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
168.6	141.4	140.1		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
13,393.7	13,846.2	12,211.5		סך כל ההתחייבויות
808.3	808.7	829.1		הון עצמי
14,202.0	14,654.9	13,040.6		סך כל ההתחייבויות והון

(1) למפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן ובדבר ניירות ערך ששוועבדו, ראה ביאור 5.
 (2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016 בסך 3.1 מיליון ש"ח, 3.0 מיליון ש"ח ו-2.9 מיליון ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	עודפים (גרעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה		
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (בלתי מבוקר)							
816.1	588.8	0.5	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2017
12.5	12.5	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
0.5	-	0.5	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
829.1	601.3	1.0	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (בלתי מבוקר)							
808.0	580.1	1.1	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2016
9.9	9.9	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(8.6)	(8.6)	-	-	-	-	-	דיבידנד
(0.6)	-	(0.6)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
808.7	581.4	0.5	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (מבוקר)							
808.3	582.3	(0.8)	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
26.1	26.1	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(7.1)	(7.1)	-	-	-	-	-	דיבידנד
1.8	-	1.8	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
829.1	601.3	1.0	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
ד. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (מבוקר)							
784.0	540.5	16.7	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
49.5	49.5	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(8.6)	(8.6)	-	-	-	-	-	דיבידנד
-	-	-	-	(4.2)	4.2	-	פקיעת אופציות
(16.2)	-	(16.2)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
808.7	581.4	0.5	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
ה. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (מבוקר)							
784.0	540.5	16.7	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
55.6	55.6	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(13.8)	(13.8)	-	-	-	-	-	דיבידנד
-	-	-	-	(4.2)	4.2	-	פקיעת הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(17.5)	-	(17.5)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
808.3	582.3	(0.8)	226.8	-	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2016	2017	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
55.6	49.5	26.1	9.9	12.5	רווח נקי לשנה התאמות:
52.1	38.6	41.4	12.8	13.8	פחת על בניינים וציוד
30.4	22.5	32.1	7.1	7.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(35.2)	(36.1)	(1.6)	(0.9)	(1.3)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
0.1	0.1	-	0.1	(0.5)	ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה
0.1	(11.9)	2.7	2.8	0.6	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
25.4	10.6	13.6	(1.1)	4.3	מיסים נדחים, נטו
0.7	0.9	0.7	-	(0.2)	שינוי בהתחייבות נטו בגין זכויות עובדים
11.1	11.4	7.1	5.8	(5.4)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
68.7	(264.4)	8.5	18.6	(87.9)	אשראי לציבור
44.0	53.6	96.3	(11.6)	22.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
10.4	(313.7)	150.8	(62.5)	227.5	ניירות ערך למסחר
(34.9)	(12.8)	(19.0)	(11.0)	(9.6)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
(2.9)	1.3	1.3	0.6	0.3	פיקדונות מבנקים
(150.7)	29.2	(405.9)	(116.9)	(206.9)	פיקדונות הציבור
0.3	(0.8)	(1.1)	-	(0.1)	פיקדונות הממשלה
203.1	505.4	(443.4)	205.6	(399.0)	ניירות ערך שהושאלו
(48.5)	(40.6)	(88.7)	10.8	(19.1)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
39.0	7.0	0.3	4.9	(5.6)	התחייבויות אחרות
268.8	49.8	(578.8)	75.0	(446.9)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(4,365.4)	(3,515.3)	(2,386.9)	(770.7)	(943.2)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
4,281.9	3,542.5	2,089.4	513.0	797.0	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
414.3	322.7	554.6	131.3	292.1	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(50.9)	(39.0)	(38.1)	(15.2)	(11.4)	רכישת בניינים וציוד
279.9	310.9	219.0	(141.6)	134.5	מזומנים נטו מפעילות בהשקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
224.5	126.2	-	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(309.3)	(214.3)	(238.8)	(76.6)	(76.9)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(13.8)	(8.6)	(7.1)	(8.6)	(2.3)	דיבידנד לבעלי מניות
(98.6)	(96.7)	(245.9)	(85.2)	(79.2)	מזומנים נטו מפעילות מימון
(7.8)	(7.8)	(4.0)	(3.3)	(0.6)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
457.9	271.8	(601.7)	(148.5)	(391.0)	גידול (קטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
2,071.9	2,071.9	2,522.0	2,487.7	2,307.9	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה
2,522.0	2,335.9	1,916.3	2,335.9	1,916.3	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
611.0	465.4	448.0	157.6	136.1	ריבית שהתקבלה
163.5	128.4	116.7	33.0	31.4	ריבית ששולמה
24.8	20.0	25.2	9.8	9.5	מיסים על הכנסה ששולמו
18.6	17.3	16.0	16.3	-	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
10.6	4.8	4.3	4.8	4.3	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

1. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - "הבנק") הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב ופעילות בשוק ההון.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2017, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, והביאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיפים 5 ו-6 להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 14 בנובמבר 2017.

2. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנתרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

3. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

4. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים

ביום 12 במרס 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ וחברת הבת, כלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ לתוך בנק ירושלים. ההפסדים העסקיים של חברות אלו אשר הסתכמו בכ-217.5 מיליוני ש"ח לתום שנת 2013, בהתאם להסכם עם רשויות המס, מותרים בניכוי לצורך מס על פני 9 שנים, ובלבד שסכום הניכוי לכל שנה לא יעלה על 50% מן הרווח לצרכי מס חברות באותה שנה. יתרת ההפסד שלא יותר עקב מגבלה זו, יותר במלואו בשנה העשירית. כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק בעת רכישת כלל פיננסיים בטוחה, נוצר רווח מרכישה בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית במאזן הבנק, אשר מופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה בשנים 2014 עד 2018) ממועד הרכישה בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות.

5. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2017 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

5.1 הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב".

ביום 21 במרס 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב". החוזר מעדכן את הטיפול החשבונאי ומאמץ תקני חשבונאות אמריקאים בנושאים הבאים: כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא ASC 830 - סוגיות במטבע חוץ, כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 250 - מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; וכן כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא ASC 855-10 - אירועים לאחר תאריך המאזן.

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי ההשוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, תאגיד בנקאי לא יכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא ימשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה. ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים אינה מהותית ליום 30 בספטמבר 2017.

5.2 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה"

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "דיווח של תאגידי בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה". בהתאם לחוזר, תאגיד בנקאי וחכ"א נדרשים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה". בנוסף, ביום 23 באוקטובר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הכולל מספר עדכונים בהוראות הדיווח לציבור, וכן מעדכן את אופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות, שנקבע בחוזר מיום 22 באוקטובר 2015.

להלן סקירה של השינויים העיקריים בעקבות היישום לראשונה של ההוראות כאמור:

- הכרה בנכסי מיסים נדחים:
נכסי מיסים נדחים מוכרים במלואם ומופחתים באמצעות יצירת "הפרשה בגין נכסי מיסים נדחים" (valuation allowance) בסכומים אשר לגביהם לא ניתן לקבוע ברמת סבירות של "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) שהנכס ימומש. הוראות חוזר זה מיושמות החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך.
- השקעה בחברות בנות מקומיות:
נדרש להכיר בהתחייבות מיסים נדחים, למעט אם ההשקעה יכולה להיות מושבת על בסיס פטור ממס והתאגיד הבנקאי צופה להשתמש באמצעי זה בסופו של דבר.
- שיעורי המס וחוקי המס:
חישוב מיסים שוטפים ונדחים מתבסס על שיעורי מס שנחקקו. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
- הקצאת הוצאות או הכנסות מיסים עבור השנה:
כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב מתווים כללים להקצאת סך הוצאות או הכנסות המסים בתקופה בין הרכיבים השונים בדוחות הכספיים (פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים בחובה או בזכות ישירות להון עצמי). במסגרת זו, שינויים עוקבים במסים נדחים בעקבות שינוי בשיעור המס מוכרים ברווח או הפסד גם אם הם מתייחסים לפריטים אשר הוכרו בעבר מחוץ לרווח והפסד.
- תשלום מבוסס מניות:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

נכס מסים נדחים נמדד במועד הענקה ומוכר על פני תקופת השירות (מקביל להכרה בעלות השכר). שינויים במחיר המניה לא משפיעים על נכס המסים הנדחים ולא גורמים להתאמות כלשהן לפני סילוק או פקיעה, היות והטבת המס נמדדת לפי השווי במועד הענקה. כל הטבות מס עודפות וכן גירעונות מס מוכרים כהוצאות או כהכנסות מס בדוח רווח והפסד. השפעת המס בגין מענקים שמומשו או הובשלו תוכר כפריט נפרד (השפעה דיסקרטית בדוח ביניים) בתקופת הדיווח שבה התרחשה (לאמור, ישויות לא יביאו בחשבון את השפעה זו בקביעת שיעור המס הממוצע האפקטיבי השנתי). ישות תכיר בהטבות מס עודפות ברווח והפסד, ללא קשר אם ההטבה מקטינה יתרת מס לשלם (tax payable) בתקופה השוטפת.

• סיווג ריבית וקנסות בדוח רווח והפסד:

הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה וכן קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה". ההוראות החדשות חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ממשיכים להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016. ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים אינה מהותית.

5.3 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

ביום 22 באוקטובר 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין ו-2003 204 בקשר עם דרישות הון בגין חשיפות של בנקים לצדדים נגדיים מרכזיים. בהזדמנות זו הוסדרה בהוראות 2003 ו-2004 מגבלת סכום ההלוואה בגובה 5 מיליוני ש"ח, המאפשרת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים.

עיקרי התיקונים להוראות הינם כדלקמן:

- א. נספח ג' להוראה 203 - טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי - הנספח עודכן וכולל כעת מסגרת מפורטת ביחס לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר. לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות.
- ב. להוראות התוספו מונחים רלוונטיים שונים, לרבות צד נגדי מרכזי, צד נגדי מרכזי כשיר, חבר מסלקה, לקוח, ביטחון ראשוני, ביטחון משתנה, חשיפת מסחר והעברה לקרן סיכונים.
- ג. ההנחיות החדשות יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך.
- ד. התוספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי כשיר. הסעיפים, בין היתר, מסדירים את סוגי החשיפות הבאים:
 1. חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון).
 2. חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על פי התיקון, יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA. שיטת החישוב שהייתה נהוגה עד כה - חישוב לפי כללי הבורסה - תבוטל.
 3. חשיפות של תאגיד בנקאי לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה.
 4. העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים.
 5. ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
- ה. התוספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר. סעיפים אלו קובעים כי חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי, בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%. הוראות חוזר זה מיושמות החל מיום 1 בינואר 2017.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ביום 2 ביולי 2017, פרסם פיקוח על הבנקים מכתב בו אישור את סיווג מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף כצדדים נגדיים מרכזיים כשירים לצרכי חישוב דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים, כאמור בנספח ג' להוראה 203. ביום 28 בדצמבר 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים". במסגרת מכתב זה, אושר המשך חישוב סכום החשיפה בגין לקוחות הפעילים בבורסת המעו"ף על פי גישת התרחישים, וזאת עד ליישום בישראל של הגישה החדשה ליישום (גישת SA-CCR). הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה לא הייתה השפעה מהותית על יחס ההון העצמי של הבנק.

5.4 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "ארגון מחדש של חוב בעייתי"

בביאור 1 סעיף 7.7 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 הובא תיאור של חוזר זה. ביום 22 במאי 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראות הדיווח לציבור בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון מספר 02-2011 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB ולאור הנחיות חדשות של הרשויות הרגולטוריות בארה"ב. ליישום הוראה זו על מלאי החובות שאורגנו מחדש בבנק לא הייתה השפעה מהותית.

6. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

6.1 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע על ידי הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע על ידי יישום של ההשפעה המצטברת (Cumulative Effect) של יישום התקן לראשונה תוך זקיפת ההשפעה המצטברת שתוכר במועד היישום לראשונה להון. ביום 10 בפברואר 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו נקבע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יישמו לראשונה החל מיום 1 בינואר 2018. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה כולל חכירות, ניירות ערך ונגזרים. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. הבנק נערך ליישום ההוראה, ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.

6.2 תקן אמריקאי חדש בנושא "מדידת מכשירים פיננסיים"

בביאור 1 סעיף 5.5 בדוחות השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 הובא תיאור של חוזר זה. המפקח על הבנקים טרם פרסם הנחיות מחייבות לגבי מועד יישום הוראות אלו.

6.3 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב"

ביום 13 באוקטובר 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב" המתאים את הטיפול החשבונאי בנושאים שונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

להלן עיקר התיקונים להוראות:

א. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- ב. רכוש קבוע, ירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
 - ג. רווח למניה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
 - ד. דוח על תזרימי מזומנים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוחות תזרימי מזומנים".
 - ה. דיווח לתקופות ביניים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים".
 - ו. היוון ריבית - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
 - ז. ערבויות - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
- הוראות חוזר זה יישמו החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך ויכללו תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. הבנק נערך ליישום ההוראה, ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.

6.4 תקן אמריקאי חדש בנושא חכירות

בביאור 1 סעיף 6.ה לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 הובא תיאור של חוזר זה. בהתאם לעדכון, נדרש ליישם את הכללים החדשים בארה"ב החל מתקופות ביניים ותקופות שנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2018. המפקח על הבנקים טרם פרסם הנחיות מחייבות לגבי מועד יישום הוראות אלו.

6.5 תיקון מספר 13-2016 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי

בחודש יוני 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-13 (להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח. לצורך כך, התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע סביר ותומך בהערכת הפסדי אשראי.

התיקונים בעדכון זה יחולו בארה"ב מתקופות שנתיות המתחילות לאחר יום 15 בדצמבר 2016 הפיקוח על הבנקים טרם קבע מהו האופן והמועד לגבי יישום הכללים האמורים, אך הבנקים התבקשו בשלב זה לאסוף נתונים מסוימים לצורך יישום עתידי של התקן.

6.6 עדכון תקינה חדש בנושא נגזרים וחשבונאות גידור

בחודש אוגוסט 2017 פרסם ה-FASB עדכון תקינה 12-2017 המעדכן את כללי ההצגה והמדידה בנושא 815 בקודיפיקציה בדבר נגזרים וחשבונאות גידור.

העדכון הציג שינויים במודל הגידור ובכך יאפשר לישויות להציג בצורה טובה יותר את פעילויות ניהול הסיכונים שלהם, זאת בעיקר על ידי הפחתת המורכבות בגידור שווי הוגן, ביטול הדרישה למדוד ולדווח בנפרד על חוסר אפקטיביות בגידורים מסוימים, הקלה בדרישות התייעוד וכדומה.

ההוראות יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מ-1 בינואר 2019. המפקח על הבנקים בישראל טרם פרסם הנחיות מחייבות לגבי מועד אימוץ העדכון.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
(בלתי מבוקר)				
				א. הכנסות ריבית
330.8	347.7	125.3	100.7	מאשראי לציבור
0.7	0.9	0.2	0.3	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
0.1	-	0.1	-	מפיקדונות בבנקים
3.5	2.6	0.9	0.8	מאגרות חוב
1.0	-	0.2	-	מנכסים אחרים
336.1	351.2	126.7	101.8	סך הכל הכנסות הריבית
				ב. הוצאות ריבית
53.7	54.5	26.1	11.6	על פיקדונות הציבור
1.3	1.4	0.6	0.3	על פיקדונות מבנקים
0.3	0.2	0.3	-	על ניירות ערך שהושאלו
22.0	26.4	12.4	2.2	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
77.3	82.5	39.4	14.1	סך הכל הוצאות הריבית
258.8	268.7	87.3	87.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
				ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
2.6	2.3	0.4	0.7	זמינות למכירה
0.9	0.3	0.5	0.1	למסחר
3.5	2.6	0.9	0.8	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2017	2016	2017

(בלתי מבוקר)

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

6.4	(5.1)	1.3	(0.2)	1. הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾
(7.3)	2.3	(1.5)	(0.4)	2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)
				3. מהשקעה באגרות חוב
36.3	2.4	0.7	1.5	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
(0.3)	(0.8)	(0.1)	(0.2)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	-	0.5	ביטול הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾
36.0	1.6	0.6	1.8	סך הכל מהשקעה באג"ח
				4. מהשקעה במניות
(0.1)	-	(0.1)	-	הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
(0.2)	-	-	-	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
(0.3)	-	(0.1)	-	סך הכל מהשקעה במניות
-	1.6	-	1.6	5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו
34.8	0.4	0.3	2.8	סך הכל בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

(18.8)	(0.5)	(1.2)	0.1	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
14.5	0.6	(1.0)	(0.5)	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾
(4.3)	0.1	(2.2)	(0.4)	סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר
30.5	0.5	(1.9)	2.4	סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 30 בספטמבר 2017 בסך של 0.7 מיליוני ש"ח ו-(0.3) מיליוני ש"ח לתשעה חודשים ושלושה חודשים בהתאמה (ליום 30 בספטמבר 2016 בסך של 0 מיליוני ש"ח לתשעה חודשים ולשלושה חודשים).
- (3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בסך של (0.6) מיליוני ש"ח ו-6.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (5) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בסך של 0 מיליוני ש"ח ו-0.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

1. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
0.5	0.9	(0.4)	יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)
0.5	-	0.5	שינוי נטו במהלך התקופה
1.0	0.9	0.1	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
1.1	0.6	0.5	יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)
(0.6)	-	(0.6)	שינוי נטו במהלך התקופה
0.5	0.6	(0.1)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

2. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולשנת 2016 (בלתי מבוקר)

(0.8)	0.7	(1.5)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
1.8	0.2	1.6	שינוי נטו במהלך התקופה
1.0	0.9	0.1	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
16.7	0.7	16.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
(16.2)	(0.1)	(16.1)	שינוי נטו במהלך התקופה
0.5	0.6	(0.1)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

3. לשנת 2016 (מבוקר)

16.7	0.7	16.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(17.5)	-	(17.5)	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.8)	0.7	(1.5)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
(0.2)	0.2	(0.4)	1.6	(0.9)	2.5
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(0.4)	0.1	(0.5)	(1.1)	0.7	(1.8)
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(0.6)	0.3	(0.9)	0.5	(0.2)	0.7
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
-	-	-	-	-	-
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה					
-	-	-	-	-	-
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(0.6)	0.3	(0.9)	0.5	(0.2)	0.7
סך הכל השינוי ברווח כולל אחר נטו במהלך התקופה					

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום								
31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
4.7	(2.6)	7.3	6.5	(3.6)	10.1	2.6	(1.5)	4.1
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(22.2)	12.8	(35.0)	(22.6)	13.1	(35.7)	(1.0)	0.6	(1.6)
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(17.5)	10.2	(27.7)	(16.1)	9.5	(25.6)	1.6	(0.9)	2.5
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
0.2	(0.1)	0.3	(0.1)	0.1	(0.2)	0.3	(0.2)	0.5
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה								
(0.2)	0.1	(0.3)	-	-	-	(0.1)	0.1	(0.2)
לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
-	-	-	(0.1)	0.1	(0.2)	0.2	(0.1)	0.3
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
(17.5)	10.2	(27.7)	(16.2)	9.6	(25.8)	1.8	(1.0)	2.8
סך הכל השינוי ברווח כולל אחר, נטו במהלך התקופה								

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות שכר.

ביאור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב:

495.2	0.1	0.4	494.9	495.2	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
121.1	0.2	-	121.3	121.1	של ממשלות זרות
0.6	-	0.1	0.5	0.6	של אחרים בישראל
616.9	0.3⁽²⁾	0.5⁽²⁾	616.7	616.9	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל:

397.4	1.3	0.6	398.1	397.4	של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾
0.8	-	0.1	0.7	0.8	תעודות סל
398.2	1.3⁽³⁾	0.7⁽³⁾	398.8	398.2	סך הכל אגרות חוב ותעודות סל
5.8	0.2	0.2	5.8	5.8	מניות
404.0	1.5	0.9	404.6	404.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,020.9	1.8	1.4	1,021.3	1,020.9	סך הכל ניירות ערך

הערות שוליים בסוף ביאור 5.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רוח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		
543.6	0.8	0.3	544.1	543.6
309.9	0.1	-	310.0	309.9
0.8	-	0.1	0.7	0.8
0.3	-	-	0.3	0.3
854.6	0.9	0.4	855.1	854.6
5.9	-	0.3	5.6	5.9
860.5	0.9⁽²⁾	0.7⁽²⁾	860.7	860.5

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל:

של ממשלת ישראל⁽⁴⁾

של ממשלות זרות

של אחרים בישראל

תעודות סל

סך הכל אגרות חוב ותעודות סל

מניות וקרנות

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
819.8	2.1	3.2	818.7	819.8
61.6	-	5.1	56.5	61.6
5.8	-	-	5.8	5.8
0.3	-	-	0.3	0.3
4.2	0.2	-	4.4	4.2
891.7	2.3	8.3	885.7	891.7
2.0	0.1	-	1.9	2.0
893.7	2.4⁽³⁾	8.3⁽³⁾	887.6	893.7
1,754.2	3.3	9.0	1,748.3	1,754.2

ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל:

של ממשלת ישראל⁽⁵⁾

של ממשלות זרות

של מוסדות פיננסיים בישראל

של אחרים בישראל

תעודות סל

סך הכל אגרות חוב ותעודות סל

מניות וקרנות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

הערות שוליים בסוף ביאור 5.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		
637.2	3.4	0.5	640.1	637.2
232.8	0.2	0.3	232.7	232.8
0.8	-	0.1	0.7	0.8
870.8	3.6	0.9	873.5	870.8
6.1	-	0.4	5.7	6.1
876.9	3.6⁽²⁾	1.3⁽²⁾	879.2	876.9

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

					של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
637.2	3.4	0.5	640.1	637.2	
232.8	0.2	0.3	232.7	232.8	של ממשלות זרות
0.8	-	0.1	0.7	0.8	של אחרים בישראל
870.8	3.6	0.9	873.5	870.8	סך הכל אגרות חוב
6.1	-	0.4	5.7	6.1	מניות וקרנות
876.9	3.6⁽²⁾	1.3⁽²⁾	879.2	876.9	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

531.2	6.4	3.7	533.9	531.2	של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾
26.4	2.7	-	29.1	26.4	של ממשלות זרות
557.6	9.1⁽³⁾	3.7⁽³⁾	563.0	557.6	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,434.5	12.7	5.0	1,442.2	1,434.5	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (4) מזה שועבד למלווים סכום של 19.1 מיליוני ש"ח, 0 מיליוני ש"ח ו-78.9 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016, בהתאמה.
 (5) מזה שועבד למלווים סכום של 117.0 מיליוני ש"ח, 265.4 מיליוני ש"ח ו-234.5 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016, בהתאמה.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאורים 2 ו-3](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך⁽¹⁾, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2017				
(בלתי מבוקר)				
פחות מ-12 חודשים ⁽²⁾				
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
	20-40%	0-20%		
0.1	-	0.1	153.4	אגרות חוב של ממשלת ישראל
0.2	-	0.2	121.1	של ממשלות זרות
0.3	-	0.3	274.5	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
0.8	-	0.8	74.7	אגרות חוב של ממשלת ישראל
0.1	-	0.1	129.6	של ממשלות זרות
0.9	-	0.9	204.3	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
3.4	-	3.4	296.5	אגרות חוב של ממשלת ישראל
0.2	-	0.2	87.6	של ממשלות זרות
3.6	-	3.6	384.1	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

(1) להערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.
 (2) בתקופות המדווחות לא נרשמו הפסדים שטרם מומשו לתקופות העולות על 12 חודשים.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2017						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	וממשלות בנקים	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה⁽¹⁾
1,170.3	-	1,170.3	17.2	1.3	1,151.8	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
8,683.6	-	8,683.6	1,153.7	7,212.6	317.3	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
6,971.3	-	6,971.3	-	6,779.0	192.3	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
9,853.9	-	9,853.9	1,170.9	7,213.9	1,469.1	סך הכל חובות^(**)
						(**) מזה:
-	-	-	-	-	-	חובות בארגון מחדש
19.6	-	19.6	14.3	-	5.3	חובות פגומים אחרים
21.9	-	21.9	0.1	1.3	20.5	
41.5	-	41.5	14.4	1.3	25.8	סך הכל חובות פגומים
156.6	-	156.6	10.6	142.4	3.6	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
11.3	-	11.3	11.0	-	0.3	חובות בעייתיים אחרים
209.4	-	209.4	36.0	143.7	29.7	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
14.5	-	14.5	9.5	0.1	4.9	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
89.9	-	89.9	45.3	43.1	1.5	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
43.3	-	43.3	-	43.1	0.7	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
104.4	-	104.4	54.8	43.2⁽²⁾	6.4	סך הכל^(**)
10.6	-	10.6	9.4	0.1	1.1	(**) מזה: בגין חובות פגומים
						30 בספטמבר 2016
						(בלתי מבוקר)
						יתרת חוב רשומה⁽¹⁾
1,622.7	-	1,622.7	22.1	-	1,600.6	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
8,612.5	-	8,612.5	1,123.2	7,125.4	363.9	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
6,744.9	-	6,744.9	-	6,597.5	147.4	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
10,235.2	-	10,235.2	1,145.3	7,125.4	1,964.5	סך הכל חובות^(**)
						(**) מזה:
22.4	-	22.4	16.1	-	6.3	חובות בארגון מחדש
24.0	-	24.0	-	-	24.0	חובות פגומים אחרים
46.4	-	46.4	16.1	-	30.3	סך הכל חובות פגומים
174.6	-	174.6	8.7	163.8	2.1	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
13.9	-	13.9	10.1	-	3.8	חובות בעייתיים אחרים
234.9	-	234.9	34.9	163.8	36.2	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
17.0	-	17.0	9.8	-	7.2	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
87.0	-	87.0	39.0	47.2	0.8	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
47.6	-	47.6	-	47.1	0.5	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
104.0	-	104.0	48.8	47.2⁽²⁾	8.0	סך הכל^(**)
11.1	-	11.1	9.7	-	1.4	(**) מזה: בגין חובות פגומים

הערות שוליים בסוף ביאור 6.1.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2016 ⁽³⁾						
(מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה⁽¹⁾
1,265.2	-	1,265.2	19.7	-	1,245.5	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
8,627.4	-	8,627.4	1,104.2	7,014.1	509.1	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
6,822.2	-	6,822.2	-	6,669.7	152.5	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
9,892.6	-	9,892.6	1,123.9	7,014.1	1,754.6	סך הכל חובות^(**)
						(**) מזה:
-	-	-	-	-	-	חובות בארגון מחדש
21.8	-	21.8	15.7	-	6.1	חובות פגומים אחרים
24.1	-	24.1	-	-	24.1	סך הכל חובות פגומים
45.9	-	45.9	15.7	-	30.2	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
153.1	-	153.1	10.6	137.4	5.1	חובות בעייתיים אחרים
12.1	-	12.1	10.6	-	1.5	סך הכל חובות בעייתיים
211.1	-	211.1	36.9	137.4	36.8	
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
15.7	-	15.7	9.8	-	5.9	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
86.8	-	86.8	40.7	⁽²⁾ 44.6	1.5	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
45.1	-	45.1	-	44.6	0.5	(*) מזה: לפי עומק הפיגור
102.5	-	102.5	50.5	⁽²⁾44.6	7.4	סך הכל^(**)
11.1	-	11.1	9.7	-	1.4	(**) מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.8 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח. (לימים 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016: 1.1 מיליוני ש"ח ו-24.7 מיליוני ש"ח, ו-1.0 מיליוני ש"ח ו-24.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדירור	מסחרי	
108.8	-	108.8	48.1	50.8	9.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2016
7.1	-	7.1	9.9	(3.1)	0.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.3)	-	(11.3)	(11.1)	(0.3)	0.1	מחיקות חשבונאיות
2.4	-	2.4	2.4	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.9)	-	(8.9)	(8.7)	(0.3)	0.1	מחיקות חשבונאיות נטו
107.0	-	107.0	49.3	47.4	10.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 (*)
109.5	-	109.5	57.9	42.9	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2017
7.2	-	7.2	6.2	0.9	0.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(12.5)	-	(12.5)	(12.2)	(0.2)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות
3.3	-	3.3	3.3	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(9.2)	-	(9.2)	(8.9)	(0.2)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.5	-	107.5	55.2	43.6	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 (*)
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
(בלתי מבוקר)						
114.4	-	114.4	45.1	60.2	9.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2015
22.5	-	22.5	27.3	(6.1)	1.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.0)	-	(37.0)	(30.1)	(6.7)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
7.1	-	7.1	7.0	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(29.9)	-	(29.9)	(23.1)	(6.7)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.0	-	107.0	49.3	47.4	10.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 (*)
105.4	-	105.4	51.0	44.8	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016
32.1	-	32.1	34.2	(1.3)	(0.8)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38.3)	-	(38.3)	(37.3)	(0.3)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
8.3	-	8.3	7.3	0.4	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(30.0)	-	(30.0)	(30.0)	0.1	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.5	-	107.5	55.2	43.6	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 (*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
3.1	-	3.1	0.4	0.4	2.3	ליום 30 בספטמבר 2017
3.0	-	3.0	0.5	0.2	2.3	ליום 30 בספטמבר 2016
2.9	-	2.9	0.5	0.2	2.2	ליום 31 בדצמבר 2016

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			לפי דרישה
⁽¹⁾ 1,606.4	⁽¹⁾ 1,563.2	1,449.9	אינם נושאים ריבית
⁽¹⁾ 1,533.7	⁽¹⁾ 1,500.6	1,484.3	נושאים ריבית
⁽¹⁾ 3,140.1	⁽¹⁾ 3,063.8	2,934.2	סך הכל לפי דרישה
⁽¹⁾ 7,728.2	⁽¹⁾ 7,984.4	7,528.2	לזמן קצוב
10,868.3	11,048.2	10,462.4	סך הכל פיקדונות הציבור^(*)

* מזה:

8,450.2	8,552.8	8,407.5	פיקדונות של אנשים פרטיים
⁽¹⁾ 1,005.2	⁽¹⁾ 1,065.3	699.3	פיקדונות של גופים מוסדיים
⁽¹⁾ 1,412.9	⁽¹⁾ 1,430.1	1,355.6	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח			
5,773.6	5,705.1	5,781.9	עד 1
2,630.3	2,574.0	2,565.1	מעל 1 עד 5
319.4	310.3	318.3	מעל 5 עד 10
862.9	1,055.8	954.5	מעל 10 עד 50
394.6	186.4	131.7	מעל 50 עד 100
887.5	1,216.6	710.9	מעל 100 עד 205
10,868.3	11,048.2	10,462.4	סך הכל פיקדונות הציבור

(1) סווג מחדש.

ביאור 8 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
3.5	2.6	2.6	0.9	0.9	עלות שירות
1.8	1.3	1.4	0.4	0.4	עלות ריבית
(0.7)	(0.5)	(0.6)	(0.1)	(0.2)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
(0.3)	(0.2)	(0.2)	-	-	רווח (הפסד) אקטוארי נטו
(0.3)	(0.2)	(0.2)	-	-	סך הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
4.3	3.2	3.2	1.2	1.1	סך עלות ההטבה, נטו
4.0	2.9	3.1	1.0	1.0	סך הוצאה בגין תכניות להפקדה מוגדרת
8.3	6.1	6.3	2.2	2.1	סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות

2. הפקדות

הפקדות בפועל					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית ⁽¹⁾ 2017
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
3.6	2.8	2.6	0.9	0.8	3.6
					הפקדות

(1) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן להטבה מוגדרת במהלך שנת 2017.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות הון"⁽²⁾.
א. בנתוני המאוחד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
1. הון לצורך חישוב יחס ההון				
800.4	800.6	815.7		הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	-		הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
352.1	354.3	303.9		הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,152.5	1,154.9	1,119.6		סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
7,148.4	7,441.5	7,291.9		סיכון אשראי
21.2	46.8	64.7		סיכונים שוק
753.9	743.8	762.8		סיכון תפעולי
7,923.5	8,232.1	8,119.4		סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון				
10.1	9.7	10.0		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.5	14.0	13.8		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.8	9.7	9.9		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
13.3	13.2	13.4		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)				
1. הון עצמי רובד 1				
808.3	808.7	829.1		הון עצמי
-	-	-		הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
808.3	808.7	829.1		סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:				
(0.8)	(0.9)	(0.5)		מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(7.1)	(7.2)	(12.9)		מיסים נדחים לקבל
(7.9)	(8.1)	(13.4)		סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
800.4	800.6	815.7		סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2				
263.3	265.2	212.4		הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
88.8	89.1	91.5		הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
352.1	354.3	303.9		סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-		ניכויים - הון רובד 2
352.1	354.3	303.9		סך הכל הון רובד 2

(1) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו ישמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

(2) לפרטים אודות הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" ראה [ביאור 1.5.3](#).

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רוברד 1

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
10.0%	9.7%	10.0%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר ⁽²⁾⁽¹⁾
0.1%	⁽⁴⁾ -	⁽⁴⁾ -	השפעת הוראות המעבר
10.1%	9.7%	10.0%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁽³⁾

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
458%	493%	324%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
800.4	800.6	815.7	הון רוברד 1
14,973.1	15,415.1	13,892.3	סך החשיפות
5.3%	5.2%	5.9%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) לתאריך המאזן לא קיימת השפעה בגין תוכנית התייעלות.

(2) לרבות השפעת כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(3) המידע מוצג במונחים של ממוצעים משוטטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(4) מציין השפעה הנמוכה מ-0.1 נקודות האחוז.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
17.2	17.3	17.4		שנה ראשונה
17.3	17.0	17.1		שנה שנייה
17.0	16.8	15.1		שנה שלישית
14.7	15.0	11.5		שנה רביעית
107.3	109.0	101.2		שנה חמישית ואילך
173.5	175.1	162.3		חוזי שכירות לזמן ארוך

ב - תביעות משפטיות

1 הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2 ביום 17 באוגוסט 2016 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו כתב תביעה ובקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, וכן כנגד תשעה בנקים נוספים, בטענה לפיה הבנקים גובים מעסקים שהינם לקוחותיהם ואשר אינם נכללים בהגדרת "עסק קטן", עמלות שלא בהתאם למה שמותר להם לגבות על פי תעריפוניהם. לכן, מבקשות התובעות לחייב את הבנקים להשיב ללקוחות אלו את העמלות הללו, אשר נגבו, לטענתן, שלא כדין. כמו כן, מבקשות התובעות כי ינתן צו עשה כנגד הנתבעים אשר יאסור עליהם להוסיף ולגבות עמלות מהלקוחות האמורים שלא לפי תעריפוניהם.

התובעות העריכו כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ע"י עשרת הבנקים הנתבעים, עומד על כמיליארד ש"ח.

הואיל והיקף העמלות הרלוונטיות אשר שולמו על ידי לקוחות בנק ירושלים, בעלי המאפיינים האמורים, בתקופה נשוא התביעה, הינו זניח, אזי בהתאם גם ההיקף הכספי של התביעה האמורה ככל שהיא מתייחסת לבנק ירושלים אינו מהותי. ביום 7 במאי 2017 קבע בית המשפט כי על כל אחת מהמבקשות להפקיד ערובה בסך 250,000 ש"ח וזאת עד ליום 8 ביוני 2017. כן נקבע, כי מבקשת שלא תבצע הפקדה כאמור תימחק בקשתה לאישור התובענה כיייצוגית. ביום 29 במאי 2017, הגישה המבקשת 1 בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה בבקשה להפקדת ערובה וכן בקשה לעיכוב ביצוע ובקשה לצירוף ראייה. בקשת רשות הערעור נדחתה, והמבקשת לא הפקידה ערובה. לפיכך, ביום 7 בנובמבר 2017 ניתנה החלטה המחוקת את הבקשה לאישור התביעה הייצוגית.

3 ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כיייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיחנו כדירקטורים בחברת כלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19,000 ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית. ביום 30 ביוני 2015 הגישה כלל פיננסים, בשם הבנק, את תגובת הבנק לבקשה. בינואר 2016 הוגשה תשובת המבקש לתגובת המשיבים.

ביום 8 בינואר 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. כן נקבע בהחלטה כי הקבוצה תכלול את מי שבוצעו בחשבונו רכישות של ניירות ערך כאמור בתקופה של עד 7 שנים טרם הגשת בקשת האישור ועד המועד בו הושלמה עסקת המיזוג של כלל בטוחה לבנק ירושלים. ביום 28 במאי 2017 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק.

ביום 6 באוגוסט 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסים בע"מ, אשר החזיקה ב-100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח. ביום 21 בדצמבר 2014 הודיעו כלל פיננסים בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לבנק ירושלים כי כלל פיננסים בע"מ המחתה את התחייבויותיה וזכויותיה על פי סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכוי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.

4 ביום 5 ביוני 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תובענה, ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד 10 בנקים נוספים, בטענה לפיה הבנק גבה עמלות החזרת חיוב מלקוחותיו שלא כדין, במקרים בהם החיוב אשר לא כובד בחשבון הלקוח היה בסכום נמוך יותר מגובה העמלה שגבה הבנק בגין החזרת החיוב.

לתובע אין עילת תביעה אישית כנגד בנק ירושלים, אך הוא מעריך שהנזק שלטענתו נגרם לכלל לקוחות בנק ירושלים מהתנהלות הבנק במקרים נשוא התביעה הינו כ-200 אלפי ש"ח, ומעמיד תביעתו כנגד הבנק על סך זה. טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה ולתביעה, ולפיכך טרם ניתן להעריך את סיכויי התביעה.

5 ביום 6 באוגוסט 2017 הוגשה והתקבלה בבנק בקשה, שהוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז, לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, שעניינה ביטול הטבות בעמלות עו"ש הנגבות מלקוחות, אשר לפי הנתען זכאים להטבות אלו ללא הגבלה בזמן. לפי הנתען, לקוחות אלו הוטעו, לכאורה, על ידי הבנק במסגרת פרסומים שהופצו על ידו. בין היתר ביקשו התובעים כי בית המשפט יחייב את הבנק לשלם לקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג פיצוי בסך כולל 9.2 מיליון ש"ח או כל סכום אחר אותו ימצא בית המשפט הנכבד לנכון לפסוק בנסיבות העניין, וכן ייתן צו המחייב את הבנק ליתן לתובעים וליתר חברי הקבוצה פטור מעמלות העו"ש עד למועד סגירת החשבון על ידם. טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה ולתביעה ולפיכך, טרם ניתן להעריך את סיכויי התביעה.

6 ביום 30 ביולי 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה מלקוחותיו דמי ניהול פקדון נירות ערך בגין ניירות ערך שבעבר נסחרו בבורסה ונמחקו ממסחר בבורסה בניגוד לקבוע בדין ולתעריפון הבנק ליחיד/עסק קטן. כמו כן עוד נטען כי הבנק גובה בניגוד לדין גם דמי ניהול פקדון נירות ערך שמעולם לא נרשמו למסחר בבורסה. על הבנק להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 12 בדצמבר 2017. טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה ולתביעה ולפיכך בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה.

7 נכון ליום 30 בספטמבר 2017 לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בסעיף 3 לביאור זה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2017				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד
א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
183.9	-	183.9	-	-
חוזי Forward				
649.6	-	-	319.6	330.0
Swaps ^(*)				
833.5	-	183.9	319.6	330.0
סך הכל נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
319.6	-	-	319.6	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
60.7	-	-	60.7	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
2,811.0	2,786.7	24.3	-	-
אופציות שנכתבו				
2,811.0	2,786.7	24.3	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
2,607.5	2,607.5	-	-	-
אופציות שנכתבו				
2,607.5	2,607.5	-	-	-
אופציות שנקנו				
10,897.7	10,788.4	48.6	60.7	-
סך הכל נגזרים אחרים⁽¹⁾				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
89.5	-	-	89.5	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב				
84.7	-	84.7	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
174.2	-	84.7	89.5	-
סך הכל נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
11,905.4	10,788.4	317.2	469.8	330.0
סך הכל הסכום הנקוב של מכשירים נגזרים				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
0.7	-	0.4	-	0.3
שווי הוגן ברוטו חיובי				
4.0	-	0.9	2.5	0.6
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
54.1	53.9	0.1	0.1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
54.0	53.9	0.1	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרי אשראי				
0.7	-	-	0.7	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
55.5	53.9	0.5	0.8	0.3
סך הכל שווי הוגן חיובי⁽⁴⁾				
58.0	53.9	1.0	2.5	0.6
סך הכל שווי הוגן שלילי⁽⁵⁾				

הערות שוליים בסוף ביאור 11.א.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2016				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד
א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
260.1	-	260.1	-	-
חוזי Forward				
351.8	-	-	351.8	-
Swaps ^(*)				
611.9	-	260.1	351.8	-
סך הכל נגזרים ALM				
351.8	-	-	351.8	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
1,074.1	-	-	1,074.1	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
2,751.7	2,485.9	265.8	-	-
אופציות שנכתבו				
2,751.7	2,485.9	265.8	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
997.3	997.3	-	-	-
אופציות שנכתבו				
997.3	997.3	-	-	-
אופציות שנקנו				
265.7	-	-	265.7	-
Swaps ^(*)				
8,837.8	6,966.4	531.6	1,339.8	-
סך הכל נגזרים אחרים⁽¹⁾				
76.7	-	-	76.7	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
6.4	-	6.4	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
9,456.1	6,966.4	798.1	1,691.6	-
סך כל הסכום הנקוב של מכשירים נגזרים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
1.9	-	1.9	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
13.7	-	0.3	13.4	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
139.6	138.5	1.1	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
140.9	138.5	1.1	1.3	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
141.5	138.5	3.0	-	-
סך הכל שווי הוגן חיובי⁽⁴⁾				
154.6	138.5	1.4	14.7	-
סך הכל שווי הוגן שלילי⁽⁵⁾				

הערות שוליים בסוף ביאור 11.א.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד
א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
328.8	-	328.8	-	-
חוזי Forward				
402.7	-	-	352.7	50.0
Swaps ^(*)				
731.5	-	328.8	352.7	50.0
סך הכל				
352.7	-	-	352.7	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
175.6	-	-	175.6	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
3,291.5	3,150.8	140.7	-	-
אופציות שנכתבו				
3,291.5	3,150.8	140.7	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
2,181.9	2,181.9	-	-	-
אופציות שנכתבו				
2,181.9	2,181.9	-	-	-
אופציות שנקנו				
11,122.4	10,665.4	281.4	175.6	-
סך הכל				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
98.3	-	-	98.3	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב				
17.9	-	17.9	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
116.2	-	17.9	98.3	-
סך הכל נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
11,970.1	10,665.4	628.1	626.6	50.0
סך הכל הסכום הנקוב של מכשירים נגזרים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾				
6.8	-	3.1	3.7	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
2.3	-	1.0	1.3	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
144.3	143.9	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
144.4	143.9	0.4	0.1	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
151.1	143.9	3.5	3.7	-
סך הכל שווי הוגן חיובי⁽⁴⁾				
146.7	143.9	1.4	1.4	-
סך הכל שווי הוגן שלילי⁽⁵⁾				

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים ליום 30 בספטמבר 2017 בסך 0.7 מיליוני ש"ח נרשם במאזן בסעיף אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (לימים 31 בדצמבר 2016 ו-30 בספטמבר 2016 - 0).
- (4) יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים זהה ליתרה המאזנית.
- (5) יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים זהה ליתרה המאזנית למעט חוזים בגין מניות שיתרתם הינה 42.2 מיליוני ש"ח (לימים 31 בדצמבר 2016 ו-30 בספטמבר 2016 זהה ליתרה המאזנית).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / בחקרים	בנקים	בורסות	
55.5	0.7	5.1	2.0	47.7	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(0.7)	(0.7)	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
54.8	-	5.1	2.0	47.7	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
42.5	-	27.9	5.6	9.0	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
97.3	-	33.0	7.6	56.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
58.0	-	5.1	3.9	49.0	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
1.0	-	-	1.0	-	ביטחון במזומן ששועבד
57.0	-	5.1	2.9	49.0	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / בחקרים	בנקים	בורסות	
141.5	-	26.4	3.6	111.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
141.5	-	26.4	3.6	111.5	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
35.3	-	-	5.7	29.6	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
176.8	-	26.4	9.3	141.1	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
154.6	-	26.4	15.0	113.2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
9.5	-	-	9.5	-	ביטחון במזומן ששועבד
145.1	-	26.4	5.5	113.2	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

הערות שוליים בסוף ביאור 11.ג.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
151.1	-	38.1	8.0	105.0	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2.7)	-	-	(2.7)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
148.4	-	38.1	5.3	105.0	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
40.3	-	8.1	8.0	24.2	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
188.7	-	46.2	13.3	129.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
146.7	-	26.4	2.4	117.9	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
0.3	-	-	0.3	-	ביטחון במזומן ששועבד
146.4	-	26.4	2.1	117.9	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

הערות שוליים בסוף ביאור 11.ג.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
330.0	-	150.0	130.0	50.0	חוזי ריבית (שקל - מדד)
469.8	154.5	227.6	27.0	60.7	חוזי ריבית (אחר)
317.2	-	-	1.3	315.9	חוזי מטבע חוץ
10,788.4	-	402.2	113.5	10,272.7	חוזים בגין מניות
11,905.4	154.5	779.8	271.8	10,699.3	סך הכל

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
1,691.6	165.8	451.7	-	1,074.1	חוזי ריבית (אחר)
798.1	-	-	120.9	677.2	חוזי מטבע חוץ
6,966.4	-	400.9	213.4	6,352.1	חוזים בגין מניות
9,456.1	165.8	852.6	334.3	8,103.4	סך הכל

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
50.0	-	-	50.0	-	חוזי ריבית (שקל - מדד)
626.6	265.0	186.0	-	175.6	חוזי ריבית (אחר)
628.1	-	-	85.7	542.4	חוזי מטבע חוץ
10,665.4	-	403.1	11.2	10,251.1	חוזים בגין מניות
11,970.1	265.0	589.1	146.9	10,969.1	סך הכל

- (1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016 בסך 151.1-141.5, 54.8 מיליוני ש"ח בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

ב. הגדרות

- * אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדויר ואחר".
- * מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- * משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- * עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- * מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- * עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- * עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- * עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- * עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- * מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם.
- * נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

ג. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת הוצאות העקיפות או הוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017									
(בלתי מבוקר)									
פעילות בישראל									
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		הכנסות ריבית מחיצוניים
							מזה: הלוואות לדיר	סה"כ משקי בית	
101.8	-	1.3	-	4.0	8.8	0.1	51.0	87.6	הכנסות ריבית מחיצוניים
14.1	-	1.4	0.7	0.3	0.3	3.0	-	8.4	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
87.7	-	(0.1)	(0.7)	3.7	8.5	(2.9)	51.0	79.2	מחיצוניים
-	-	0.9	1.2	(0.4)	(1.8)	4.3	(15.2)	(4.2)	בינמגזרי
87.7	-	0.8	0.5	3.3	6.7	1.4	35.8	75.0	סך הכנסות ריבית, נטו
33.5	-	2.4	4.3	2.9	7.3	1.1	6.4	15.5	סך הכנסות שאינן מריבית
121.2	-	3.2	4.8	6.2	14.0	2.5	42.2	90.5	סך ההכנסות
7.2	-	-	-	-	(0.2)	-	1.0	7.4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
95.5	-	4.1	10.4	1.9	6.3	3.7	16.7	69.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
18.5	-	(0.9)	(5.6)	4.3	7.9	(1.2)	24.5	14.0	רווח (הפסד) לפני מיסים
6.0	-	(0.4)	(1.9)	1.4	2.6	(0.4)	8.1	4.7	הפרשה למיסים על הרווח
12.5	-	(0.5)	(3.7)	2.9	5.3	(0.8)	16.4	9.3	רווח נקי (הפסד)
43.0	-	-	(0.6)	3.7	7.6	0.6	22.3	31.7	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
49.6	-	3.3	5.7	0.5	2.8	1.6	7.8	35.7	הוצאות ישירות
45.9	-	0.8	4.7	1.4	3.5	2.1	8.9	33.4	הוצאות עקיפות
13,243.4	-	3,468.5	23.4	479.1	865.8	12.6	7,102.8	8,394.0	יתרה ממוצעת של נכסים
9,720.9	-	-	23.4	425.1	865.8	12.6	7,102.8	8,394.0	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
9,853.9	-	-	31.1	383.8	861.3	8.8	7,213.9	8,568.9	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
41.5	-	-	-	16.9	8.9	-	1.3	15.7	יתרת חובות פגומים
156.6	-	-	-	-	3.6	-	142.4	153.0	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
12,426.3	-	1,843.9	754.4	590.0	878.7	1,674.3	-	6,685.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,528.4	-	-	754.4	536.0	878.7	1,674.3	-	6,685.0	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
10,462.4	-	-	699.3	500.3	855.3	1,653.9	-	6,753.6	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
7,982.5	-	479.5	42.6	678.8	1,108.1	20.1	4,031.8	5,653.4	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8,119.4	-	501.9	37.7	629.4	1,105.0	17.2	4,161.3	5,828.2	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
10,171.7	-	-	-	3,042.5	775.2	2,552.3	865.9	3,801.7	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
									פיצול הכנסות ריבית נטו:
77.2	-	-	-	2.3	6.7	0.1	34.5	68.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
8.8	-	-	0.5	1.0	-	1.3	-	6.0	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1.7	-	0.8	-	-	-	-	1.3	0.9	אחר
87.7	-	0.8	0.5	3.3	6.7	1.4	35.8	75.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ⁽³⁾									
(בלתי מבוקר)									
פעילות בישראל									
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		
							מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית	
126.7	-	0.3	-	4.7	11.7	-	72.8	110.0	הכנסות ריבית מחיצוניים
39.4	-	13.2	3.2	0.1	1.4	3.4	-	18.1	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
87.3	-	(12.9)	(3.2)	4.6	10.3	(3.4)	72.8	91.9	מחיצוניים
-	-	19.8	3.9	(0.8)	(2.5)	4.0	(39.4)	(24.4)	בינמגזרי
87.3	-	6.9	0.7	3.8	7.8	0.6	33.4	67.5	סך הכנסות ריבית, נטו
30.7	-	(2.0)	6.1	2.2	7.7	1.4	6.4	15.3	סך הכנסות שאינן מריבית
118.0	-	4.9	6.8	6.0	15.5	2.0	39.8	82.8	סך ההכנסות
7.1	-	-	-	0.7	-	-	(3.3)	6.4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
95.8	-	6.1	10.4	1.9	6.8	3.7	18.3	66.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
15.1	-	(1.2)	(3.6)	3.4	8.7	(1.7)	24.8	9.5	רווח (הפסד) לפני מיסים
5.2	-	(0.3)	(1.2)	1.1	3.0	(0.6)	8.5	3.2	הפרשה למיסים על הרווח
9.9	-	(0.9)	(2.4)	2.3	5.7	(1.1)	16.3	6.3	רווח נקי (הפסד)
39.3	-	(0.6)	0.6	3.2	8.3	0.4	22.2	27.4	רווח נקי (הפסד) לפני העמסת הוצאות עקיפות
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
51.3	-	5.8	5.8	0.5	2.9	1.5	9.3	34.8	הוצאות ישירות
44.5	-	0.3	4.6	1.4	3.9	2.2	9.0	32.1	הוצאות עקיפות
14,479.5	-	3,994.0	51.1	673.9	1,365.3	5.7	7,069.6	8,389.5	יתרה ממוצעת של נכסים
10,347.0	-	-	51.1	535.4	1,365.3	5.7	7,069.6	8,389.5	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,235.2	-	-	55.8	491.6	1,269.7	4.3	7,125.4	8,413.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
46.4	-	-	-	19.8	10.5	-	-	16.1	יתרת חובות פגומים
174.6	-	-	-	-	2.1	-	163.8	172.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
13,666.9	-	2,538.3	1,108.3	628.8	934.7	1,593.2	-	6,863.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,990.0	-	-	1,108.3	490.2	934.7	1,593.2	-	6,863.6	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
11,048.2	-	-	1,065.3	497.8	932.3	1,601.7	-	6,951.1	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
8,180.8	-	493.5	44.6	632.9	1,377.0	23.3	4,155.9	5,609.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8,232.1	-	513.7	43.6	664.5	1,379.0	22.3	4,169.2	5,609.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
10,873.9	-	-	-	3,491.8	860.9	2,391.6	1,022.0	4,129.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
74.1	-	-	-	3.7	7.1	-	32.0	63.3	מרווח מפעילות מתן אשראי
4.9	-	-	0.7	-	0.3	0.5	-	3.4	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
8.3	-	6.9	-	0.1	0.4	0.1	1.4	0.8	אחר
87.3	-	6.9	0.7	3.8	7.8	0.6	33.4	67.5	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(3) סווג מחדש.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017									
(בלתי מבוקר)									
פעילות בישראל									
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		
							מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית	
351.2	-	3.6	-	11.7	26.5	-	199.5	309.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
82.5	-	28.0	5.0	0.8	3.1	10.2	-	35.4	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
268.7	-	(24.4)	(5.0)	10.9	23.4	(10.2)	199.5	274.0	מחיצוניים
-	-	42.2	6.4	(1.7)	(3.6)	13.5	(97.2)	(56.8)	בינגמגרי
268.7	-	17.8	1.4	9.2	19.8	3.3	102.3	217.2	סך הכנסות ריבית, נטו
96.5	-	0.4	15.4	8.2	20.5	4.3	19.2	47.7	סך הכנסות שאינן מריבית
365.2	-	18.2	16.8	17.4	40.3	7.6	121.5	264.9	סך ההכנסות
32.1	-	-	-	0.7	(1.8)	-	(1.3)	33.2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
295.8	-	10.8	33.6	5.9	19.6	11.4	51.3	214.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
37.3	-	7.4	(16.8)	10.8	22.5	(3.8)	71.5	17.2	רווח (הפסד) לפני מיסים
11.2	-	2.3	(5.1)	3.3	6.7	(1.2)	21.5	5.2	הפרשה למיסים על הרווח
26.1	-	5.1	(11.7)	7.5	15.8	(2.6)	50.0	12.0	רווח נקי (הפסד)
122.7	-	7.3	(2.2)	10.3	23.2	1.9	68.5	82.2	רווח נקי (הפסד) לפני העמסת הוצאות עקיפות
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
157.0	-	7.8	19.9	1.8	8.8	4.9	24.6	113.8	הוצאות ישירות
138.8	-	3.0	13.7	4.1	10.8	6.5	26.7	100.7	הוצאות עקיפות
13,522.0	-	3,701.4	11.2	507.2	943.8	9.7	7,032.8	8,348.7	יתרה ממוצעת של נכסים
9,742.5	-	-	11.2	437.5	935.4	9.7	7,032.8	8,348.7	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
9,853.9	-	-	31.1	383.8	861.3	8.8	7,213.9	8,568.9	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
41.5	-	-	-	16.9	8.9	-	1.3	15.7	יתרת חובות פגומים
156.6	-	-	-	-	3.6	-	142.4	153.0	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
12,707.8	-	2,043.7	950.2	528.6	943.5	1,620.8	-	6,621.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,594.5	-	-	950.2	475.7	926.8	1,620.8	-	6,621.0	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
10,462.4	-	-	699.3	500.3	855.3	1,653.9	-	6,753.6	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
7,946.7	-	475.9	44.2	689.8	1,117.2	21.4	3,996.5	5,598.2	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8,119.4	-	501.9	37.7	629.4	1,105.0	17.2	4,161.3	5,828.2	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
10,744.5	-	-	-	3,292.7	876.7	2,685.7	906.4	3,889.4	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
									פיצול הכנסות ריבית נטו:
226.3	-	-	-	8.9	19.2	-	100.3	198.2	מרווח מפעילות מתן אשראי
21.5	-	-	1.4	0.3	0.6	3.3	-	15.9	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
20.9	-	17.8	-	-	-	-	2.0	3.1	אחר
268.7	-	17.8	1.4	9.2	19.8	3.3	102.3	217.2	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ⁽³⁾									
(בלתי מבוקר)									
פעילות בישראל									
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		
							מזה: הלואות לדיור	סה"כ משקי בית	
336.1	-	5.2	-	13.8	31.9	-	186.8	285.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
77.3	-	23.3	9.3	0.1	1.8	9.8	-	33.0	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
258.8	-	(18.1)	(9.3)	13.7	30.1	(9.8)	186.8	252.2	מחיצוניים
-	-	43.0	10.9	(2.6)	(6.3)	11.6	(90.9)	(56.6)	בינמגזרי
258.8	-	24.9	1.6	11.1	23.8	1.8	95.9	195.6	סך הכנסות ריבית, נטו
132.8	-	30.5	18.0	6.6	22.1	4.9	20.8	50.7	סך הכנסות שאינן מריבית
391.6	-	55.4	19.6	17.7	45.9	6.7	116.7	246.3	סך ההכנסות
22.5	-	-	-	0.7	0.3	-	(6.1)	21.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
289.4	-	12.5	32.5	5.8	20.9	11.2	50.6	206.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
79.7	-	42.9	(12.9)	11.2	24.7	(4.5)	72.2	18.3	רווח (הפסד) לפני מיסים
30.2	-	16.3	(4.9)	4.3	9.2	(1.7)	27.4	7.0	הפרשה למיסים על הרווח
49.5	-	26.6	(8.0)	6.9	15.5	(2.8)	44.8	11.3	רווח נקי (הפסד)
141.8	-	31.7	0.7	10.6	25.6	1.3	61.4	71.9	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
153.4	-	10.0	18.8	1.8	9.0	4.5	23.9	109.3	הוצאות ישירות
136.0	-	2.5	13.7	4.0	11.9	6.7	26.7	97.2	הוצאות עקיפות
14,164.5	-	3,785.4	45.5	654.3	1,348.7	7.1	7,064.4	8,323.5	יתרה ממוצעת של נכסים
10,224.6	-	-	45.5	549.8	1,298.7	7.1	7,064.4	8,323.5	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,235.2	-	-	55.8	491.6	1,269.7	4.3	7,125.4	8,413.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
46.4	-	-	-	19.8	10.5	-	-	16.1	יתרת חובות מגומים
174.6	-	-	-	-	2.1	-	163.8	172.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
13,365.5	-	2,323.9	1,100.8	519.5	983.0	1,578.9	-	6,859.4	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,937.1	-	-	1,100.8	415.0	983.0	1,578.9	-	6,859.4	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
11,048.2	-	-	1,065.3	497.8	932.3	1,601.7	-	6,951.1	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
8,136.3	-	485.8	50.8	536.5	1,469.0	24.2	4,137.6	5,570.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8,232.1	-	513.7	43.6	664.5	1,379.0	22.3	4,169.2	5,609.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
11,907.8	-	-	-	3,721.3	1,513.1	2,426.1	1,069.9	4,247.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
215.6	-	-	-	10.8	22.2	-	92.4	182.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
14.4	-	-	1.6	0.3	1.0	1.8	-	9.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
28.8	-	24.9	-	-	0.6	-	3.5	3.3	אחר
258.8	-	24.9	1.6	11.1	23.8	1.8	95.9	195.6	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(3) סווג מחדש.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016									
(מבוקר)									
פעילות בישראל									
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		
							מזה: הלואות לדיור	סה"כ משקי בית	
438.3	-	6.0	-	15.5	42.6	-	241.9	374.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
95.3	-	31.1	8.3	0.1	1.5	13.4	-	40.9	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
343.0	-	(25.1)	(8.3)	15.4	41.1	(13.4)	241.9	333.3	מחיצוניים
-	-	52.3	10.8	(3.6)	(8.1)	15.9	(111.2)	(67.3)	בינגמזרי
343.0	-	27.2	2.5	11.8	33.0	2.5	130.7	266.0	סך הכנסות ריבית, נטו
167.8	-	35.4	22.0	8.8	29.3	6.4	27.4	65.9	סך הכנסות שאינן מריבית
510.8	-	62.6	24.5	20.6	62.3	8.9	158.1	331.9	סך ההכנסות
30.4	-	-	-	1.3	(0.4)	0.1	(7.9)	29.4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
386.5	-	10.7	39.3	7.5	26.9	14.5	64.5	287.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
93.9	-	51.9	(14.8)	11.8	35.8	(5.7)	101.5	14.9	רווח (הפסד) לפני מיסים
38.3	-	21.1	(6.2)	4.8	14.7	(2.3)	41.6	6.2	הפרשה למיסים על הרווח
55.6	-	30.8	(8.6)	7.0	21.1	(3.4)	59.9	8.7	רווח נקי (הפסד)
160.7	-	32.5	1.5	9.9	30.8	1.7	81.1	84.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
212.5	-	8.4	22.0	2.8	11.4	5.9	30.8	162.0	הוצאות ישירות
174.0	-	2.3	17.3	4.7	15.5	8.6	33.7	125.6	הוצאות עקיפות
14,190.3	-	3,873.0	41.4	595.6	1,350.1	6.6	7,040.3	8,323.6	יתרה ממוצעת של נכסים
10,215.4	-	-	41.4	493.7	1,350.1	6.6	7,040.3	8,323.6	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
9,892.6	-	-	2.2	408.9	1,191.0	6.3	7,014.1	8,284.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
45.9	-	-	-	13.6	16.6	-	-	15.7	יתרת חובות מגומים
153.1	-	-	-	-	5.1	-	137.4	148.0	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
13,390.7	-	2,348.8	1,090.5	488.5	1,012.9	1,583.5	-	6,866.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽³⁾
10,940.1	-	-	1,090.5	386.7	1,012.9	1,583.5	-	6,866.5	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽³⁾
10,868.3	-	-	1,005.2	483.2	929.7	1,595.8	-	6,854.4	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾
8,131.4	-	485.4	49.1	559.7	1,436.4	23.9	4,131.6	5,576.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
7,923.5	-	455.4	41.9	620.0	1,222.2	21.8	3,987.9	5,562.2	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
11,540.7	-	-	-	3,502.1	1,404.5	2,447.5	1,041.0	4,186.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיצול הכנסות ריבית נטו:
290.0	-	-	-	11.7	31.3	-	125.1	247.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
19.5	-	-	2.5	0.1	1.0	2.5	-	13.4	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
33.5	-	27.2	-	-	0.7	-	5.6	5.6	אחר
343.0	-	27.2	2.5	11.8	33.0	2.5	130.7	266.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(3) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

109.5	-	109.5	57.9	42.9	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
7.2	-	7.2	6.2	0.9	0.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(12.5)	-	(12.5)	(12.2)	(0.2)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות
3.3	-	3.3	3.3	(3)	(3)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(9.2)	-	(9.2)	(8.9)	(0.2)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.5	-	107.5	55.2	43.6	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017^(*)
3.1	-	3.1	0.4	0.4	2.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)						
105.4	-	105.4	51.0	44.8	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
32.1	-	32.1	34.2	(1.3)	(0.8)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38.3)	-	(38.3)	(37.3)	(0.3)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
8.3	-	8.3	7.3	0.4	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(30.0)	-	(30.0)	(30.0)	0.1	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.5	-	107.5	55.2	43.6	8.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017^(*)
3.1	-	3.1	0.4	0.4	2.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)						
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾						
1,170.3	-	1,170.3	17.2	1.3	1,151.8	שנבדקו על בסיס פרטני
8,683.6	-	8,683.6	1,153.7	7,212.6	317.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
9,853.9	-	9,853.9	1,170.9	7,213.9	1,469.1	סך הכל חובות⁽¹⁾
6,971.3	-	6,971.3	-	6,779.0	192.3	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾						
14.5	-	14.5	9.5	0.1	4.9	שנבדקו על בסיס פרטני
89.9	-	89.9	45.3	43.1	1.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
104.4	-	104.4	54.8	43.2	6.4	סך ההפרשה להפסדי אשראי
43.8	-	43.8	-	43.1	0.7	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.8 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח.
 (3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
108.8	-	108.8	48.1	50.8	9.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
7.1	-	7.1	9.9	(3.1)	0.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.3)	-	(11.3)	(11.1)	(0.3)	0.1	מחיקות חשבונאיות
2.4	-	2.4	2.4	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.9)	-	(8.9)	(8.7)	(0.3)	0.1	מחיקות חשבונאיות נטו
107.0	-	107.0	49.3	47.4	10.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016^(*)
3.0	-	3.0	0.5	0.2	2.3	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
114.4	-	114.4	45.1	60.2	9.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
22.5	-	22.5	27.3	(6.1)	1.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.0)	-	(37.0)	(30.1)	(6.7)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
7.1	-	7.1	7.0	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(29.9)	-	(29.9)	(23.1)	(6.7)	(0.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.0	-	107.0	49.3	47.4	10.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016^(*)
3.0	-	3.0	0.5	0.2	2.3	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽¹⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾						
1,622.7	-	1,622.7	22.1	-	1,600.6	שנבדקו על בסיס פרטי
8,612.5	-	8,612.5	1,123.2	7,125.4	363.9	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
10,235.2	-	10,235.2	1,145.3	7,125.4	1,964.5	סך הכל חובות⁽¹⁾
6,744.9	-	6,744.9	-	6,597.5	147.4	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾						
17.0	-	17.0	9.8	(1)	7.2	שנבדקו על בסיס פרטי
87.0	-	87.0	39.0	(2) 47.2	0.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
104.0	-	104.0	48.8	47.2	8.0	סך ההפרשה להפסדי אשראי
47.6	-	47.6	-	47.1	0.5	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 1.1 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
114.4	-	114.4	45.1	60.2	9.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
30.4	-	30.4	37.4	(7.7)	0.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(49.4)	-	(49.4)	(41.3)	(7.7)	(0.4)	מחיקות חשבונאיות
10.0	-	10.0	9.8	-	0.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(39.4)	-	(39.4)	(31.5)	(7.7)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
105.4	-	105.4	51.0	44.8	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה^(*)
2.9	-	2.9	0.5	0.2	2.2	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾						
1,265.2	-	1,265.2	19.7	-	1,245.5	שנבדקו על בסיס פרטני
8,627.4	-	8,627.4	1,104.2	7,014.1	509.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
9,892.6	-	9,892.6	1,123.9	7,014.1	1,754.6	סך הכל חובות⁽¹⁾
6,822.2	-	6,822.2	-	6,669.7	152.5	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾						
15.7	-	15.7	9.8	-	5.9	שנבדקו על בסיס פרטני
86.8	-	86.8	40.7	⁽²⁾ 44.6	1.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
102.5	-	102.5	50.5	44.6	7.4	סך ההפרשה להפסדי אשראי
45.1	-	45.1	-	44.6	0.5	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 1.0 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2017							פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)							
חובות לא פגומים מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾			לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾		
ציבור מסחרי							
-	-	865.8	21.4	-	844.4	בינוי ונדל"ן - בינוי	
0.7	3.5	451.9	4.0	3.8	444.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
-	-	133.4	-	-	133.4	שרותים פיננסים	
-	0.1	18.0	0.4	0.1	17.5	מסחרי - אחר	
0.7	3.6	1,469.1	25.8	3.9	1,439.4	סך הכל מסחרי	
36.8	142.4	7,213.9	1.3	142.4 ⁽⁶⁾	7,070.2	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
18.3	10.6	1,170.9	14.4	21.6	1,134.9	אנשים פרטיים - אחר	
55.8	156.6	9,853.9	41.5	167.9	9,644.5	סך הכל ציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
55.8	156.6	9,853.9	41.5	167.9	9,644.5	סך הכל פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל	
55.8	156.6	9,853.9	41.5	167.9	9,644.5	סך הכל	
30 בספטמבר 2016							
(בלתי מבוקר)							
פעילות לווים בישראל							
ציבור מסחרי							
-	0.1	1,051.5	18.3	0.4	1,032.8	בינוי ונדל"ן - בינוי	
1.7	2.0	472.8	11.4	5.1	456.3	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
-	-	388.4	-	-	388.4	שרותים פיננסים	
-	-	51.8	0.6	0.4	50.8	מסחרי - אחר	
1.7	2.1	1,964.5	30.3	5.9	1,928.3	סך הכל מסחרי	
22.0	163.8	7,125.4	-	163.8 ⁽⁶⁾	6,961.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
22.1	8.7	1,145.3	16.1	18.8	1,110.4	אנשים פרטיים - אחר	
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל ציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל	
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3	סך הכל	

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾			פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
ציבור מסחרי						
-	-	953.8	18.6	-	935.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.0	5.1	460.9	11.0	6.5	443.4	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	321.2	-	-	321.2	שרותים פיננסים
-	-	18.7	0.6	0.1	18.0	מסחרי - אחר
2.0	5.1	1,754.6	30.2	6.6	1,717.8	סך הכל מסחרי
29.3	137.4	7,014.1	-	137.4 ⁽⁶⁾	6,876.7	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
24.8	10.6	1,123.9	15.7	21.2	1,087.0	אנשים פרטים - אחר
56.1	153.1	9,892.6	45.9	165.2	9,681.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
בנקים בישראל						
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
56.1	153.1	9,892.6	45.9	165.2	9,681.5	סך הכל פעילות בישראל
בנקים בחו"ל						
-	-	-	-	-	-	
56.1	153.1	9,892.6	45.9	165.2	9,681.5	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי [ראה ביאור 13.ב.ג.2](#) להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 8.8 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016: 6.7 מיליוני ש"ח ו-8.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 9.0 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016: 10.3 מיליוני ש"ח ו-7.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2017						
(בלתי מבוקר)						
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי	-	-	-	21.4	21.4	28.8
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	-	-	-	4.0	4.0	5.3
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר	-	-	-	0.4	0.4	0.5
סך הכל מסחרי	-	-	-	25.8	25.8	34.6
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	1.3	1.3	1.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	14.4	14.4	34.7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	-	-	-	41.5	41.5	70.6
בנקים בישראל	-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	-	41.5	41.5	70.6
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	-	41.5	41.5	70.6
מזה:						
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	4.5	4.5	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	-	19.6	19.6	

הערות שוליים בסוף ביאור 2ב13א.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
פעילות לזיום בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	-	-	18.3	18.3	25.7
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	-	-	11.4	11.4	12.6
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר	-	-	0.6	0.6	0.7
סך הכל מסחרי	-	-	30.3	30.3	39.0
אנשים פרטים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר	-	-	16.1	16.1	32.9
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	-	-	46.4	46.4	71.9
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	46.4	46.4	71.9
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	46.4	46.4	71.9
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	5.5	5.5	5.5
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	22.4	22.4	22.4

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	-	-	18.6	18.6	26.1
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	-	-	11.0	11.0	12.3
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר	-	-	0.6	0.6	0.6
סך הכל מסחרי	-	-	30.2	30.2	39.0
אנשים פרטים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר	-	-	15.7	15.7	33.9
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	-	-	45.9	45.9	72.9
בנקים בישראל					
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	45.9	45.9	72.9
בנקים בחו"ל					
סך הכל	-	-	45.9	45.9	72.9
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	5.2	5.2	5.2
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	21.8	21.8	21.8

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			ציבור מסחרי
(בלתי מבוקר)						
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
0.1	0.1	19.9	(5)	(5)	20.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
(5)	(5)	5.9	(5)	(5)	4.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
(5)	(5)	0.5	(5)	(5)	0.5	מסחרי - אחר
0.1	0.1	26.3	(5)	(5)	24.9	סך הכל מסחרי
-	-	0.3	-	-	0.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1.2	1.3	15.1	0.4	0.4	14.9	אנשים פרטיים - אחר
1.3	1.4 ⁽⁴⁾	41.7	0.4	0.4 ⁽⁴⁾	40.2	סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			ציבור מסחרי
(בלתי מבוקר)						
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
0.6	0.3	8.6	0.2	0.2	11.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	6.9	0.1	0.1	10.7	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.1	0.1	1.0	0.1	0.1	0.7	מסחרי - אחר
0.8	0.5	16.5	0.4	0.4	23.3	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.6	0.6	16.9	0.2	0.2	17.0	אנשים פרטיים - אחר
1.4	1.1 ⁽⁴⁾	33.4	0.6	0.6 ⁽⁴⁾	40.3	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.8 מיליוני ש"ח ו-0.6 מיליוני ש"ח, לתשעת החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהתאמה ו-1.1 מיליוני ש"ח ו-0.6 מיליוני ש"ח, לתשעת החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016, בהתאמה.
- (5) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

30 בספטמבר 2017				
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
ציבור מסחרי				
3.6	3.5	-	-	0.1
1.3	0.6	-	-	0.7
-	-	-	-	-
0.4	0.4	-	-	-
5.3	4.5	-	-	0.8
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
14.3	6.6	-	-	7.7
19.6	11.1	-	-	8.5
סך הכל				
2016 בספטמבר 30				
(בלתי מבוקר)				
ציבור מסחרי				
4.4	4.2	-	-	0.2
1.2	0.6	-	-	0.6
-	-	-	-	-
0.7	0.7	-	-	-
6.3	5.5	-	-	0.8
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
16.1	7.6	-	-	8.5
22.4	13.1	-	-	9.3
סך הכל				
2016 בדצמבר 31				
(מבוקר)				
ציבור מסחרי				
4.3	4.1	-	-	0.2
1.2	0.6	-	-	0.6
-	-	-	-	-
0.6	0.6	-	-	-
6.1	5.3	-	-	0.8
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
15.7	7.2	-	-	8.5
21.8	12.5	-	-	9.3
סך הכל				

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 30 בספטמבר 2017, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלאגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

במשך חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו					
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
ציבור מסחרי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
-	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר					
-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
4.8	4.8	199	1.9	1.9	70
אנשים פרטיים - אחר					
4.8	4.8	199	1.9	1.9	70
סך הכל פעילות בישראל					
4.8 4.8 199 1.9 1.9 70					
במשך חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
(בלתי מבוקר)					
ציבור מסחרי					
(2)_	(2)_	1	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
-	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר					
(2)_	(2)_	1	-	-	-
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
6.5	6.5	290	1.2	1.2	58
אנשים פרטיים - אחר					
6.5	6.5	291	1.2	1.2	58
סך הכל פעילות בישראל					
6.5 6.5 291 1.2 1.2 58					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
(2) סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
(בלתי מבוקר)			
ארגונים מחדש שבצעו וכשלו ⁽²⁾			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
34	0.6 ⁽³⁾	35	0.6 ⁽³⁾
34	0.6	35	0.6
סך הכל			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	
(בלתי מבוקר)			
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
72	0.9 ⁽³⁾	73	0.9 ⁽³⁾
72	0.9	73	0.9
סך הכל			

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לטווח שנה לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג ריבית

30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
488.8	4,128.5	361.7	5,850.5	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
40.5	1,043.0	68.3	1,337.1	מעל 60%	
1.9	13.9	0.8	26.3		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
531.2	5,185.4	430.8	7,213.9		סך הכל

30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
236.8	4,177.2	301.3	5,733.5	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
27.7	1,108.7	54.3	1,374.8	מעל 60%	
0.6	8.0	4.3	17.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
265.1	5,293.9	359.9	7,125.4		סך הכל

31 בדצמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
199.4	4,126.5	288.0	5,648.2	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
23.4	1,092.6	54.3	1,348.8	מעל 60%	
0.5	9.4	2.1	17.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
223.3	5,228.5	344.4	7,014.1		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 3.2.13 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
0.5	118.8	0.5	105.5	0.4	121.9	ערביות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
0.1	32.2	0.1	38.1	0.1	18.8	ערביות לרוכשי דירות
0.3	131.9	0.4	131.4	0.3	128.0	ערביות והתייבויות אחרות
0.4	136.6	0.4	142.5	0.4	126.3	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
⁽³⁾ -	31.0	⁽³⁾ -	47.8	⁽³⁾ -	33.4	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.6	1,124.9	1.6	1,174.7	1.9	1,479.2	התייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
2.9	1,575.4	3.0	1,640.0	3.1	1,907.6	סך הכל

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017						
בלתי מבוקר						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,916.3	-	37.1	83.2	-	1,796.0	מזמנים ופיקדונות בבנקים
1,020.9	-	76.6	118.5	24.4	801.4	ניירות ערך
9,749.5	-	201.7	737.2	3,185.5	5,625.1	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
148.2	148.2	-	-	-	-	בניינים וציוד
0.5	0.5	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
54.8	54.0	0.1	0.3	0.3	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
150.4	64.3	-	-	4.4	81.7	נכסים אחרים
13,040.6	267.0	315.5	939.2	3,214.6	8,304.3	סך הכל נכסים
						התחייבויות
10,462.4	-	397.9	961.1	1,628.4	7,475.0	פיקדונות הציבור
37.8	-	-	-	37.8	-	פיקדונות מבנקים
147.0	-	-	-	21.6	125.4	ניירות ערך שהושאלו
1,366.2	-	-	-	1,110.9	255.3	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
58.0	54.0	0.1	0.8	0.6	2.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
140.1	58.1	-	6.9	-	75.1	התחייבויות אחרות
12,211.5	112.1	398.0	968.8	2,799.3	7,933.3	סך הכל התחייבויות
829.1	154.9	(82.5)	(29.6)	415.3	371.0	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים⁽⁴⁾
-	-	84.4	42.3	(330.2)	203.5	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
829.1	154.9	1.9	12.7	85.1	574.5	סך הכל כללי

הערות שוליים בסוף ביאור 14.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
2,335.9	-	42.6	98.2	-	2,195.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,754.2	12.3	193.1	213.6	103.7	1,231.5	ניירות ערך
10,131.2	-	204.1	930.0	3,481.6	5,515.5	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
153.5	153.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
0.9	0.9	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
141.5	139.6	0.1	-	-	1.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
137.7	51.9	-	-	6.0	79.8	נכסים אחרים
14,654.9	358.2	439.9	1,241.8	3,591.3	9,023.7	סך הכל נכסים
						התחייבויות
11,048.2	-	420.6	1,246.6	2,021.3	7,359.7	פיקדונות הציבור
40.7	-	-	-	40.7	-	פיקדונות מבנקים
892.7	-	-	-	191.8	700.9	ניירות ערך שהושאלו
1,568.6	-	-	0.3	1,150.6	417.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
154.6	139.6	1.0	11.4	-	2.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
141.4	48.6	0.9	12.0	-	79.9	התחייבויות אחרות
13,846.2	188.2	422.5	1,270.3	3,404.4	8,560.8	סך הכל התחייבויות
808.7	170.0	17.4	(28.5)	186.9	462.9	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים⁽⁴⁾
-	-	(13.2)	39.2	-	(26.0)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
808.7	170.0	4.2	10.7	186.9	436.9	סך הכל כללי

הערות שוליים בסוף ביאור 14.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
2,522.0	-	28.6	75.6	-	2,417.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,434.5	6.1	143.8	149.1	10.5	1,125.0	ניירות ערך
9,790.1	-	187.5	893.3	3,403.8	5,305.5	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
157.8	157.8	-	-	-	-	בניינים וציוד
0.8	0.8	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
151.1	144.4	0.3	3.9	-	2.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
145.7	44.5	-	-	5.6	95.6	נכסים אחרים
14,202.0	353.6	360.2	1,121.9	3,419.9	8,946.4	סך הכל נכסים
						התחייבויות
10,868.3	-	399.9	1,129.0	⁽³⁾ 1,899.7	7,439.7	פיקדונות הציבור
36.5	-	-	-	36.5	-	פיקדונות מבנקים
1.1	-	-	-	-	1.1	פיקדונות הממשלה
590.4	-	-	-	175.3	415.1	ניירות ערך שהושאלו
1,582.1	-	-	0.3	1,153.2	428.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
146.7	144.4	0.5	0.7	-	1.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
168.6	44.7	0.4	12.0	-	111.5	התחייבויות אחרות
13,393.7	189.1	400.8	1,142.0	3,264.7	8,397.1	סך הכל התחייבויות
808.3	164.5	(40.6)	(20.1)	155.2	549.3	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים⁽⁴⁾
-	-	45.3	26.2	(50.0)	(21.5)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
808.3	164.5	4.7	6.1	105.2	527.8	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 306.0 מיליוני ש"ח, 314.1 מיליוני ש"ח ו-490.2 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016, בהתאמה.

(4) אינם מגדרים גידור חשבונאי.

(5) סווג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הווננו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי הוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי הוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידי המהוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
1,916.3	-	-	1,916.3	1,916.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,020.9	-	0.6	1,020.3	1,020.9	ניירות ערך ⁽²⁾
9,701.7	9,701.7	-	-	9,749.5	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
55.5	1.0	54.3	0.2	54.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
25.1	25.1	-	-	25.1	נכסים פיננסיים אחרים
12,719.5	9,727.8	54.9	2,936.8	12,766.6	סך כל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
10,485.3	7,551.1	2,934.2	-	10,462.4	פיקדונות הציבור
44.8	44.8	-	-	37.8	פיקדונות מבנקים
147.0	-	-	147.0	147.0	ניירות ערך שהושאלו
1,391.6	127.1	-	1,264.5	1,366.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
58.0	0.6	57.3	0.1	58.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
82.4	82.4	-	-	82.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
12,209.1	7,806.0	2,991.5	1,411.6	12,153.8	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽⁴⁾
30 בספטמבר 2016					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,335.9	-	-	2,335.9	2,335.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,754.2	5.9	0.8	1,747.5	1,754.2	ניירות ערך ⁽²⁾
10,187.5	10,187.5	-	-	10,131.2	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
141.5	-	140.4	1.1	141.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים*
6.5	6.5	-	-	6.5	נכסים פיננסיים אחרים
14,425.6	10,199.9	141.2	4,084.5	14,369.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾*
התחייבויות פיננסיות					
11,058.5	7,994.7	3,063.8	-	11,048.2	פיקדונות הציבור
47.6	47.6	-	-	40.7	פיקדונות מבנקים
892.7	-	-	892.7	892.7	ניירות ערך שהושאלו
1,595.9	44.9	-	1,551.0	1,568.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
154.6	-	153.5	1.1	154.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*
93.9	93.9	-	-	93.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,843.2	8,181.1	3,217.3	2,444.8	13,798.7	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽⁴⁾*

הערות שוליים בסוף ביאור 15א.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
495.2	-	-	495.2
			אגרות חוב ממשלת ישראל
121.1	-	-	121.1
			אגרות חוב ממשלת זרות
0.6	-	0.6	-
			אגרות חוב של אחרים
616.9	-	0.6	616.3
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר :			
397.4	-	-	397.4
			אגרות חוב ממשלת ישראל
6.6	-	-	6.6
			תעודות סל
404.0	-	-	404.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.3	0.3	-	-
			חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	-	-	0.1
			חוזי ריבית - אחר
0.5	-	0.4	0.1
			חוזי מטבע חוץ
53.9	-	53.9	-
			חוזי מניות
0.7	0.7	-	-
			חוזים בגין נגזרי אשראי
55.5	1.0	54.3	0.2
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,076.4	1.0	54.9	1,020.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
147.0	-	-	147.0
			ניירות ערך שהושאלו
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
0.6	0.6	-	-
			חוזי ריבית- שקל מדד
2.4	-	2.4	-
			חוזי ריבית- אחר
1.0	-	0.9	0.1
			חוזי מטבע חוץ
54.0	-	54.0	-
			חוזי מניות
58.0	0.6	57.3	0.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
205.0	0.6	57.3	147.1
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

הערות שוליים בסוף ביאור 215.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2016			
(בלתי מבוקר)			
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה :			
543.6	-	-	543.6
			אגרות חוב ממשלת ישראל
309.9	-	-	309.9
			אגרות חוב ממשלות זרות
1.1	-	0.8	0.3
			מניות וקרנות
5.9	5.9	-	-
			אגרות חוב חברות אחרות
860.5	5.9	0.8	853.8
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
819.8	-	-	819.8
			אגרות חוב ממשלת ישראל
61.6	-	-	61.6
			אגרות חוב ממשלות זרות
6.1	-	-	6.1
			אגרות חוב אחרים
4.2	-	-	4.2
			תעודות סל
2.0	-	-	2.0
			מניות וקרנות
893.7	-	-	893.7
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
			חוזי ריבית - אחר
3.0	-	1.9	1.1
			חוזי מטבע חוץ
138.5	-	138.5	-
			חוזי מניות*
141.5	-	140.4	1.1
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים*			
1,895.7	5.9	141.2	1,748.6
סך הכל הנכסים הפיננסים*			
התחייבויות			
892.7	-	-	892.7
			ניירות ערך שהושאלו
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
14.7	-	14.7	-
			חוזי ריבית - אחר
1.4	-	0.3	1.1
			חוזי מטבע חוץ
138.5	-	138.5	-
			חוזי מניות*
154.6	-	153.5	1.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*			
1,047.3	-	153.5	893.8
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות*			

הערות שוליים בסוף ביאור 215.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2016			
(מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
637.2	-	-	637.2
אגרות חוב ממשלת ישראל			
232.8	-	-	232.8
אגרות חוב ממשלת זרות			
6.1	6.1	-	-
מניות וקרנות			
0.8	-	0.8	-
אגרות חוב חברות אחרות			
876.9	6.1	0.8	870.0
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר :			
531.2	-	-	531.2
אגרות חוב ממשלת ישראל			
26.4	-	-	26.4
אגרות חוב ממשלות זרות			
557.6	-	-	557.6
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
3.7	-	3.7	-
חוזי ריבית- אחר			
3.5	-	3.1	0.4
חוזי מטבע חוץ			
143.9	-	143.9	-
חוזי מניות*			
151.1	-	150.7	0.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים*			
1,585.6	6.1	151.5	1,428.0
סך הכל הנכסים הפיננסיים*			
התחייבויות			
590.4	-	-	590.4
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
1.4	-	1.3	0.1
חוזי ריבית- אחר			
1.4	-	1.0	0.4
חוזי מטבע חוץ			
143.9	-	143.9	-
חוזי מניות*			
146.7	-	146.2	0.5
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*			
737.1	-	146.2	590.9
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות*			

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

* סווג מחדש

ביאור 15 ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
(בלתי מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם ממושו בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמושו וטרם ממושו שנכללו			שווי הוגן לתחילת תקופה		
		מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר			
-	-	(5.8)	-	(0.4)	0.5	5.7	מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה
0.7	0.7	-	-	-	(0.4)	1.1	נכסים בגין נגזרי אשראי
0.3	0.3	-	-	-	0.3	-	נכסים בגין חוזי ריבית - שקל מדד
(0.6)	(0.6)	-	-	-	(0.2)	(0.4)	התחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
(בלתי מבוקר)							
(0.1)	5.9	-	-	0.1	(0.2)	6.0	מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
(בלתי מבוקר)							
-	-	(5.8)	-	(0.2)	(0.1)	6.1	מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה
0.7	0.7	-	-	-	0.7	-	נכסים בגין נגזרי אשראי
0.3	0.3	-	-	-	0.3	-	נכסים בגין חוזי ריבית - שקל מדד
(0.6)	(0.6)	-	-	-	(0.6)	-	התחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
(בלתי מבוקר)							
0.3	5.9	-	-	0.3	(0.3)	5.9	מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
(מבוקר)							
0.2	6.1	-	-	0.3	(0.1)	5.9	מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017			
(בלתי מבוקר)			
ממוצע משוקלל	נתונים לא נציגים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
2.61	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	0.7
0.19%	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	(0.3)

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן

- 1 להלן פרטים אודות החלטות הדירקטוריון בדבר חלוקת דיבידנד:
ביום 31 בינואר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים במזומן בסך 3 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.042542 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 21 בפברואר 2017, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 בפברואר 2017 (המועד הקובע).
ביום 27 באפריל 2017 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים במזומן בסך 1.8 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.025525 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. ישולם ביום 21 במאי 2017, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 8 במאי 2017 (המועד הקובע).
ביום 15 ביוני 2017 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים במזומן בסך 2.3 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.032616 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 9 ביולי 2017, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 25 ביוני 2017 (המועד הקובע).
- 2 ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיהן (נכון למועד הדוח המידי, 10.5% יחס הון עצמי רובד 1), ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק (לפרטים אודות מדיניות חלוקת הדיבידנד הקודמת של הבנק [ראה ביאור 25א\(ב\) לדוח הכספי של הבנק לשנת 2016](#)).
חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.
מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.
מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.
- 3 ביום 9 במאי 2017 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilA+, ומשנה את תחזית הדירוג לחיובית מיציבה.
- 4 ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו-מיטב דש ברוקראז' בע"מ (להלן: "הרוכשות") בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' (Brokerage) (להלן: "הממכר" ו-"הסכמי המכירה", בהתאמה), בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח (להלן יחד: "העסקה").
עם השלמת העסקה, הבנק צפוי להעביר יתרות בגין נכסי לקוחות בניירות ערך (אינם מהווים נכס מאזני או חוץ מאזני) וכן לגרוע יתרות מאזניות של נכסים והחייבויות בגין מכשירים נגזרים אשר נכון ליום 30 בספטמבר 2017 עומדות על סך של כ-50 מיליוני ש"ח. הסכמי המכירה כוללים, בין היתר, מצגים שונים כמקובל בעסקאות מסוג זה, וכן התחייבות של הבנק לשיפוי בגין הפרת מצגים וחבויות עבר בקשר עם הממכר, וזאת בכפוף למגבלת זמן ותקרת שיפוי מקסימאלית של 100% מסכום התמורה. כמו כן, כוללים הסכמי המכירה מגבלות אי תחרות מסוימות החלות על הבנק למשך עד ארבע שנים ממועד השלמת העסקה. השלמת העסקה כפופה לקבלת אישור הממונה על הגבלים עסקיים ואישור בית המשפט המוסמך להסבת הסכמים עם לקוחות בהתאם לסעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, והיא תתקיים בסמוך לאחר התקיימות התנאים המתלים הנ"ל.
בכוננת הצדדים לפעול למילוי התנאים המתלים בהקדם האפשרי, אולם במועד זה לא קיימת כל ודאות כי התנאים המתלים להשלמת העסקה אכן יתמלאו או כי העסקה אכן תושלם.
ככל שתושלם העסקה, הבנק צפוי לרשום רווח בדוחותיו הכספיים בסכום משוער של כ-20 מיליוני ש"ח לפני מס, רווח זה אינו כולל מענק לעובדי הבנק שיפרשו ככל שתושלם העסקה.

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2017

139	הדירקטוריון
139	נושאי משרה בכירה
139	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
139	המבקר הפנימי
140	מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים
140	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
143	דירוג האשראי של הבנק
144	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלווניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

הדירקטוריון

מתחילת שנת 2017 ועד מועד פרסום הדוח, לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון, אשר מפורט בדוח השנתי לשנת 2016 החל מעמוד 237.

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק אחד עשר דירקטורים בהם שלושה דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכן שני דירקטורים בלתי תלויים כהגדרתם בחוק החברות שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים. ליום פרסום הדוח, עמד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים (לפחות חמישה דירקטורים חיצוניים מתוך שנים עשר עד שלושה עשר דירקטורים).

נושאי משרה בכירה

ביום 20 בדצמבר 2016, ולאור הודעתו של מנהל הסיכונים הראשי המכהן, מר מיכאל בן ישי, על כוונתו לפרוש לגמלאות בשנת 2017, אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' דפנה לנדאו לתפקיד סגן מנהל כללי, חברת הנהלה ומנהלת הסיכונים הראשית של הבנק, בכפוף לאישור של בנק ישראל. ביום 7 בפברואר 2017 התקבלה הודעת המפקח על הבנקים בבנק, ולפיה אין לפיקוח על הבנקים התנגדות למינויה של גב' דפנה לנדאו כמנהלת הסיכונים הראשית. בהמשך להודעת המפקח כאמור, ביום 1 במרץ 2017 חדל מר בן ישי לכהן כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק וגב' לנדאו החלה במועד זה את כהונתה בתפקיד זה.

ביום 9 בפברואר 2017 ובהמשך לאישור הדירקטוריון על שינוי במבנה הארגוני אשר לפיו הועברה מחלקת הציות ואכיפה מחטיבת הסיכונים אל הייעוץ המשפטי, אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' שרית וייסטר, סמנכ"ל, למנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה.

ביום 15 ביוני 2017, מונה מר דוד לוי, מנהל החטיבה הקמעונאית וחבר הנהלת הבנק למשנה למנכ"ל (קודם למינוי כיהן כסמנכ"ל בתפקיד הנ"ל).

ביום 5 באוגוסט 2017 הודיעה גב' איילת רוסק, מנהלת סקטור נדל"ן של הבנק על סיום עבודתה בבנק. ביום 19 בספטמבר 2017 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר לירן עובדיה למנהל סקטור נדל"ן של הבנק, במקומה של גב' רוסק, בכפיפות למנכ"ל, ובכפוף לאישור הפיקוח על הבנקים. ביום 31 באוקטובר 2017 התקבלה הודעת המפקח על הבנקים ולפיה אין לפיקוח על הבנקים התנגדות למינויו של מר עובדיה כמנהל סקטור נדל"ן בבנק. בהמשך להודעת המפקח כאמור, החל מר עובדיה לכהן בתפקיד מיום 1 לנובמבר 2017, וגברת רוסק חדלה לכהן ביום 31 באוקטובר 2017.

עסקאות עם בעל שליטה

ביום 21 בפברואר 2017, אישרה ועדת הביקורת קריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות לעסקאות בנקאיות שאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות זניחות (שאינן בנקאיות). תוקף ההחלטה לשנה אחת. לפרטים אודות בעלי שליטה ותרשים מבנה החזקות בבנק ראה [הצגה בדוח הכספי המבוקר לשנת 2016](#), עמוד 253.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2016.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2017 אושרה בועדת ביקורת ביום 8 בדצמבר 2016, ובדירקטוריון ביום 20 בדצמבר 2016.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2016 נדון בועדת ביקורת ביום 26 בינואר 2017, ובדירקטוריון ביום 31 בינואר 2017.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות הבת של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ השקעות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג"ח ממשלתיות.

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואת דיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לענין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2016 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017.

ביום 31 בינואר 2017 פורסם החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017.

החוק מעגן בחקיקה את המלצות הועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים אשר הוקמה ביום 3 ביוני 2015 ("ועדת שטרומ", במטרה להסיר חסמים שקיימים כיום במערכת הבנקאית, להביא ליצירת שחקנים עצמאיים וחדשים שיוכלו להתחרות במערכת הבנקאית הקיימת ולחולל תחרות בשוק השירותים הבנקאיים והפיננסיים למגזר הקמעונאי.

במקביל לכך, פרסם הפיקוח על הבנקים מדיניות חדשה להסרת חסמי כניסה לבנקאות תוך הגדרת מתווה להקמת בנק חדש בישראל. מדיניות זו יחד עם המלצות ועדת שטרומ מצטרפים לחוק נתוני אשראי, שאושר בכנסת בחודש אפריל 2016. חוק נתוני אשראי קובע כי יוקם מאגר נתוני אשראי מרכזי, תחת אחריותו של בנק ישראל, אשר יכיל נתונים על משקי בית ועסקים קטנים. מאגר זה יסייע להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, ירחיב את הנגישות לאשראי ויאפשר הרחבת המידע העומד לרשות נתוני האשראי בבואם להעריך את רמת סיכון האשראי של הלקוח.

הבנק בוחן את השלכות החוק על פעילותו. חלק מהוראות החוק צפויות להגביר את התחרות בשוק הבנקאי, ויכולות להוות הזדמנות עבור הבנק. לפרטים נוספים [ראו בפרק עדכוני חקיקה בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים לשנת 2016](#).

הוראת ניהול בנקאי תקין 411 - ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

ביום 9 למרץ 2017 פרסמה הוראת נב"ת 411 מעודכנת בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, שמטרתה להתאים את הרגולציה הישראלית לסטנדרטים הבינלאומיים בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור של ארגון ה-FATF. להלן עיקרי החובות הנוספות המוטלות על הבנק על פי הוראות התיקון:

- בקביעת מדיניות הבנק ונהליו יש להביא בחשבון גורמי סיכון רבים נוספים המפורטים בהוראה.
 - נקבעו פרמטרים על פיהם נדרש הבנק לבצע "הערכת סיכונים" של לקוחותיו, וכן פורט בסיס המידע שעל הבנק לאסוף מגורמים פנימיים וחיצוניים על מנת לגבש את הערכת הסיכונים האמורה.
 - נדרש למכן את שאלון "הכר את הלקוח", ולהשתמש בו ככלי להערכת רמת הסיכון הנשקפת בפעילות מול הלקוח בהתבסס על משתני הסיכון שפורטו בהוראה.
 - הורחבה הגדרת "לקוחות חשופים מבחינה ציבורית" כך שתכלול גם אישי ציבור מקומיים ובעלי תפקיד בכיר בארגון בינלאומי. הבנק נדרש לרכוש מאגר אישי ציבור מקומיים על מנת לעמוד בדרישה זו.
 - נדרש לפתח בקרות שונות, לצורך ניטור פעולות חשודות בחשבונות לקוחות הבנק.
- תחולת ההוראה: ביום 1 לינואר 2018, הבנק נערך ליישום ההוראה והחל בהתאמת מערכות המחשוב התומכות, וכן בהתאמת מדיניותו ונהליו בנושא.

מכתב המפקחת על הבנקים בנושא ניהול "גמ"ח קטן" בבנק

ביום 3 ביולי 2017 פרסמה המפקחת על הבנקים מכתב לבנקים בנושא ניהול חשבונות בנק עבור גמ"ח קטן. עיקרי המכתב הינם כדלהלן:

1. במכתב הוגדר כי "גמ"ח קטן" הינו מי שעונה לשלושת התנאים המצטברים להלן - 1. מוסד פיננסי. 2. מנהל ללקוחותיו חשבונות פיננסיים אשר הסכום בכל אחד מהם לא עולה על 50,000 דולר. 3. היקף נכסיו אינו עולה על 50 מיליון דולר.
 2. נקבע כי הבנק לא ימנע מלפתוח חשבון לגמ"ח קטן, אשר יציג אישור מרשות המיסים כי מסר לה טופס הצהרה (בנוסח שנקבע על ידיהם) לגבי פעילותו והכנסותיו.
 3. הבנק נדרש להתאים את מדיניותו ונהליו בתוך 90 יום להנחיה האמורה, ולאפשר לגמ"חים לפעול בחשבונותיהם בבנק. יחד עם זאת, הורתה המפקחת כי אין באמור לעיל כדי לגרוע מחובתו של הבנק לנהל את הסיכונים הנובעים מניהול חשבון גמ"ח.
- הבנק מתאים את מדיניותו ונהליו לאמור במכתב.

תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין -301 הדירקטוריון

ביום 5 ביולי 2017 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא הדירקטוריון ("התיקון").

התיקון כולל עדכונים שונים בקשר עם הרכב הדירקטוריון של תאגיד בנקאי והכשירות המקצועית הנדרשת להתקיים בדירקטוריון כמכלול. בין השאר נקבעו בתיקון ההוראות הבאות:

דירקטוריון של תאגיד בנקאי ימנה, ככלל, לא יותר מעשרה דירקטורים;

הדירקטוריון יקבע מדיניות לגבי משך הכהונה המקסימאלי של יושב ראש הדירקטוריון;

הורחבה ההגדרה של "בעל ניסיון בנקאי" ונקבע שיעור גבוה יותר של דירקטורים בדירקטוריון הנדרשים להיות בעלי ניסיון בנקאי כאמור (שליש מחברי הדירקטוריון);

נדרש כי לפחות מחצית מהדירקטורים בדירקטוריון יהיו בעלי "כשירות מקצועית", וכי לפחות דירקטור אחד בדירקטוריון יהיה בעל ניסיון מוכח בתחומי טכנולוגיית המידע.

עוד כולל התיקון עדכונים שמטרתם לשפר את אפקטיביות עבודת הדירקטוריון ולאפשר לו להקצות זמן רב יותר בדיוני לנושאים מהותיים לתאגיד הבנקאי.

התיקון נכנס לתוקף במועד פרסומו, למעט הוראות המחייבות שינויים בהרכב הדירקטוריונים של התאגידים הבנקאיים כאמור לעיל (לרבות לענין צמצום מספר חברי הדירקטוריון) אשר ייכנסו לתוקפן ביום 1 ביולי 2020.

הבנק נערך ליישום הוראות הנב"ת המתוקן.

תיקון חוק ני"ע בנושא שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם ברשומות תיקון מס' 63 לחוק ניירות ערך בעניין שינוי מבנה הבורסה. להלן סיכום הוראות התיקון הרלבנטיות לבנק:

הבורסה עברה שינוי מבני באישור בית המשפט, והפכה מחברה מוגבלת בערבות, לחברה בעלת הון מניות, אשר התחלק בין חברי הבורסה.

על פי התיקון, התנאי הקבוע היום בסעיף 45(ב)(2) לחוק ניירות ערך, בדבר איסור חלוקת רווחים על ידי הבורסה, יימחק ויתבטל. כך, הבורסה תהפוך לחברה הפועלת למטרות רווח ותוכל לחלק דיבידנד לבעלי מניותיה.

מכיוון שהתיקון לחוק קובע כי בנק לא יכול להחזיק יותר מ-5% ממניות הבורסה, אזי החל במועד שבו אישר בית המשפט את השינוי המבני הנ"ל, החזקותיהם של חברי הבורסה הקיימים (לרבות החזקות הבנק), שהינן מעבר לשיעור של 5%, יורדמו ולא יקנו להם כל זכות.

בהתאם להוראה הנ"ל, על חברי הבורסה הקיימים למכור כל החזקה מעבר לשיעור של 5%, עד תום חמש שנים ממועד אישור ההסדר, או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר (לפי המוקדם). בהתאם להסדר חלוקת הון המניות של הבורסה בין חברי הבורסה, הוקצו על שם הבנק 5,390,416 מניות רגילות ללא ע"ג מתוך 94,000,000 מניות רגילות ללא ע"ג שהוקצו לכלל חברי הבורסה בסך הכל, לבנק נמסרה תעודת מניה בגין אחזקתו במניות אלו, הבנק מחזיק לאחר השינוי המבני הנ"ל 5.73% ממניות הבורסה ולפיכך יהיה עליו למכור 0.73% מהון המניות.

כמו כן, חברי הבורסה הקיימים (לרבות בנק ירושלים) יהיו זכאים לתמורה בגין מכירת החזקות שלהם בבורסה כאמור, אך לא יותר מההון העצמי של הבורסה בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015 (508.4 מיליוני ש"ח) על פי חלק החזקותם היחסי במניות הבורסה. לכן נקבע בחוק, כי חברי הבורסה הקיימים שימכרו את החזקותיהם כאמור, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם כאמור, לבין שווי החזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי לסוף שנת 2015. יודגש - המגבלה האמורה על קבלת תמורת מכירת החזקות של חברי הבורסה הקיימים, תחול לא רק על המניות העודפות אותן הם מחויבים למכור כאמור לעיל, אלא על כל מכירה של מניות שהוחזקו על ידם לפני מועד אישור ההסדר.

בהתאם לאמור לעיל, התמורה המירבית שבנק ירושלים יהיה זכאי לה במקרה של מכירת מלא אחזקותיו עומדת על 29.1 מיליוני ש"ח. נכון ליום 30 בספטמבר 2017, הבנק לא עדכן את שווי החזקותיו בגין הקצאת המניות הנ"ל בדוחותיו הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 329A

ביום 13 בספטמבר 2017 פורסמה הוראה 329A שעניינה "יועצי משכנתאות".

ההוראה מטילה על הבנק חובות שונות לעניין אופן ההתנהלות מול יועצי משכנתאות, לרבות כתיבת מדיניות שתתייחס בין היתר לקריטריונים שעל פיהם לא תתאפשר עבודה מול יועצים מסוימים, ולתהליכי העבודה של הבנק במתן הלוואות לדיור באמצעות יועץ משכנתאות. כן כוללת ההוראה איסור על הבנק לסרב לפעול מול נציג הלוקוח, בשום שלב בתהליך לקיחת הלוואה לדיור, אלא אם כן מצוי בידי הבנק מידע המעלה חשש סביר לפגיעה בלקוח או בבנק.

ההוראה נכנסה לתוקפה ביום 31 באוקטובר 2017.

הבנק מיישם את ההוראה.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5) התשע"ז - 2017 (חוק אשראי הוגן)

ביום 9 לאוגוסט 2017 פורסם חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5) התשע"ז-2017, לפיו בין השאר שונה שמו ל"חוק אשראי הוגן". להלן עיקרי התיקון לחוק:

1. עד לתיקון לחוק, בנקים ותאגידי עזר הוחרגו לחלוטין מתחולתו. עם כניסתו לתוקף של התיקון לחוק, כל מי שנותן הלוואה (לרבות בנקים ותאגידי עזר) יכלול תחת הגדרת "מלווה". כמו כן, נוספה הגדרה של המונח "הלוואה" אליו מתייחס החוק כך שהיא כוללת כל עסקת אשראי לרבות ניכיון שטרות.
2. החוק קובע תקרות חדשות לעניין שיעור העלות המרבית של האשראי ולעניין שיעור ריבית הפיגורים המרבי.
3. בנוסף קובע התיקון לחוק "ריבית פלילית" שהיא ריבית בנק ישראל (או ריבית הליבור במידה ומדובר בהלוואה הניתנת במטבע חוץ) בתוספת 30%. מי שילוה מעל תקרת הריבית הפלילית צפוי מאסר עד שלוש שנים.
3. נקבעה הוראה דומה לזו הקיימת בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בדבר חובת משלוח התראה לפני העמדה לפירעון מידי 21 יום לפני מועד ההעמדה לפירעון כאמור.
4. הורחבו חובות הגילוי והפירוט במסגרת הסכם הלוואה ביחס לדרישות הקודמות שחלו על הלוואות חוץ בנקאיות.

5. התיקון לחוק קובע לראשונה סנקציות עונשיות וכן נקבעו סנקציות להפרות שונות של הוראות חוק אשראי הוגן הכוללות עיצומים כספיים, קנסות ואף מאסר.

התיקון לחוק ייכנס לתוקף בתוך 15 חודשים מיום פרסומו והוא יחול רק על הלוואות שנכרתו מיום תחולתו ואילך. הבנק יבצע את ההתאמות הנדרשות במסמכיו ובנהליו על מנת ליישם את הוראות החוק.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 9 במאי 2017 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot (להלן: "מעלות") כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilA+, ומשנה את תחזית הדירוג לחיובית מיציבה.

דירוגם של כתבי התחייבות הנדחים שהונפקו על ידי חברת הבת ירושלים מימון והנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי דירוג של ilA-.

כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג כתבי התחייבות הנדחים המותנים (COCO) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilBBB+.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

14 בנובמבר, 2017

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
5.08	125.3	10,059.3	4.25	100.7 ⁽⁷⁾	9,628.6	נכסים נושאי ריבית
0.29	0.1	137.5	-	-	172.3	אשראי לציבור ⁽³⁾
0.08	0.2	1,018.3	0.09	0.3	1,375.0	פקדונות בבנקים
0.20	0.4	801.6	0.54	0.7	524.3	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.23	0.5	888.0	0.09	0.1	462.7	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
27.44 ⁽¹⁰⁾	0.2	3.2	-	-	3.8	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
3.98	126.7	12,907.9	3.39	101.8	12,166.7	נכסים אחרים
-	-	35.8	-	-	31.9	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	1,535.8	-	-	1,045.1	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
3.55	126.7	14,479.5	3.11	101.8	13,243.7	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁽⁵⁾
						סך כל הנכסים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
1.11	26.1	9,468.4	0.51	11.6	9,030.0	התחייבויות נושאות ריבית
- ⁽¹¹⁾	- ⁽¹¹⁾	1,515.7 ⁽¹¹⁾	0.11	0.4	1,545.9	פקדונות הציבור
1.32 ⁽¹¹⁾	26.1 ⁽¹¹⁾	7,952.7 ⁽¹¹⁾	0.60	11.2	7,484.1	לפי דרישה
6.11	0.6	40.2	3.24	0.3	37.5	לזמן קצוב
-	-	-	-	-	-	פקדונות מבנקים
0.15	0.3	821.2	-	-	317.5	פקדונות הממשלה
3.15	12.4	1,594.7	0.63	2.2	1,400.0	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1.32	39.4	11,924.5	0.52	14.1	10,785.0	אגרות חוב
-	-	1,521.6 ⁽¹¹⁾	-	-	1,498.4	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	220.7	-	-	142.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
1.16	39.4	13,666.8	0.45	14.1	12,426.3	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
		812.7			817.4	סך כל התחייבויות
-		14,479.5	-		13,243.7	סך כל האמצעיים ההוניים
2.66			2.87			סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.73	87.3	12,907.9	2.91	87.7	12,166.7	פער הריבית
						על נכסים נושאי ריבית⁽⁸⁾

הערות שוליים בסוף הנספח.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים
סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית						
4.45	330.8	9,970.7	4.86	347.7 ⁽⁷⁾	9,598.8	אשראי לציבור ⁽³⁾
0.08	0.1	165.3	-	-	178.9	פקדונות בבנקים
0.09	0.7	1,001.7	0.09	0.9	1,312.4	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.43	2.6	798.8	0.44	2.3	703.1	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
0.15	0.9	805.0	0.08	0.3	524.5	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
41.03 ⁽¹⁰⁾	1.0	3.4	-	-	3.4	נכסים אחרים
3.53	336.1	12,744.9	3.82	351.2	12,321.1	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	34.8	-	-	32.3	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	1,384.8	-	-	1,168.6	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
3.18	336.1	14,164.5	3.48	351.2	13,522.0	סך כל הנכסים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון
סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית						
0.75	53.7	9,498.6	0.80	54.5	9,082.4	פקדונות הציבור*
0.06 ⁽¹¹⁾	0.7 ⁽¹¹⁾	1,545.9 ⁽¹¹⁾	0.05	0.6	1,494.2	לפי דרישה
0.89 ⁽¹¹⁾	53.0 ⁽¹¹⁾	7,952.7 ⁽¹¹⁾	0.95	53.9	7,588.2	לזמן קצוב
4.23	1.3	41.2	4.48	1.4	41.9	פקדונות מבנקים
0.07	0.3	608.4	0.06	0.2	434.5	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1.85	22.0	1,591.9	2.41	26.4	1,465.8	אגרות חוב
0.88	77.3	11,740.1	1.00	82.5	11,024.6	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	1,438.5 ⁽¹¹⁾	-	-	1,512.1	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית*
-	-	186.9	-	-	171.1	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.77	77.3	13,365.5	0.86	82.5	12,707.8	סך כל התחייבויות
799.0			814.2			סך כל האמצעיים ההוניים
-	14,164.5	-	-	13,522.0	-	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.65			2.82			פער הריבית
2.72	258.8	12,744.9	2.92	268.7	12,321.1	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות שוליים בסוף הנספח.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.64	69.4	7,723.4	3.90	73.4	7,640.4	סך נכסים נושאי ריבית
⁽¹¹⁾ (0.61)	⁽¹¹⁾ (10.8)	⁽¹¹⁾ 7,013.9	(0.65)	(11.5)	7,055.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.03			3.25			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
5.41	47.3	3,565.8	2.34	19.0	3,269.9	סך נכסים נושאי ריבית
(3.08)	(26.6)	3,492.8	(0.03)	(0.2)	2,820.1	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.33			2.31			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.49	10.0	1,618.7	3.03	9.4	1,256.4	סך נכסים נושאי ריבית
(0.57)	(2.0)	1,417.8	(1.06)	(2.4)	909.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.92			1.97			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.98	126.7	12,907.9	3.39	101.8	12,166.7	סך נכסים נושאי ריבית
(1.32)	(39.4)	11,924.5	(0.52)	(14.1)	10,785.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.66			2.87			פער הריבית

הערות שוליים בסוף הנספח.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.60	204.8	7,608.8	3.75	214.4	7,657.6	סך נכסים נושאי ריבית
⁽¹¹⁾ (0.57)	⁽¹¹⁾ (30.4)	⁽¹¹⁾ 7,041.0	(0.68)	(36.0)	7,075.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.03			3.07			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
3.91	101.3	3,471.2	4.38	108.6	3,321.7	סך נכסים נושאי ריבית
(1.58)	(40.9)	3,464.8	(1.81)	(40.8)	3,001.7	סך התחייבויות נושאות ריבית*
2.33			2.57			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.41	30.0	1,664.9	2.81	28.2	1,341.8	סך נכסים נושאי ריבית
(0.65)	(6.0)	1,234.3	(0.80)	(5.7)	947.1	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.76			2.01			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.53	336.1	12,744.9	3.82	351.2	12,321.1	סך נכסים נושאי ריבית
(0.88)	(77.3)	11,740.1	(1.00)	(82.5)	11,024.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.65			2.82			פער הריבית

הערות שוליים בסוף הנספח.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר	גידול (קטיון) כמות ⁽⁹⁾	שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר	גידול (קטיון) כמות ⁽⁹⁾	
מליוני ש"ח			מליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית						
16.9	30.4	(13.5)	(24.6)	(20.1)	(4.5)	אשראי לציבור בישראל
(1.8)	(1.5)	(0.3)	(0.3)	0.1	(0.4)	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
15.1	28.9	(13.8)	(24.9)	(20.0)	(4.9)	סך הכל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית						
0.8	3.3	(2.5)	(14.5)	(13.9)	(0.6)	פקדונות הציבור בישראל
4.4	6.7	(2.3)	(10.8)	(10.5)	(0.3)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
5.2	10.0	(4.8)	(25.3)	(24.4)	(0.9)	סך כל הוצאות הריבית

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בסך 2.5 מיליון ש"ח ו-25.6 מיליון ש"ח, ולשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בסך 0.7 מיליון ש"ח ו-0.9 מיליון ש"ח.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 0.9 ו-0.8 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בהתאמה.
- (7) עמלות בסך 1.3 ו-4.2 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2016 בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (11) שיעור ההכנסה נובע מהכנסות שהתקבלו על בסיס מזומן והוכרו בתקופת הדיווח.
- (12) סווג מחדש.

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2016 (עמודים 317-312).

אינדקס

נ	א
ניירות ערך 13, 16, 18, 21, 23, 24, 47, 55, 70, 71, 73, 74, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 96, 103, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 140, 141, 142, 148	אשראי לציבור 13, 16, 23, 36, 37, 38, 39, 65, 71, 73, 88, 89, 90, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 144, 145, 148
נכסי סיכון 93, 104, 105, 106, 107, 108	ב
ס	בנק ישראל 17, 19, 25, 27, 133, 137, 139, 140, 142
סייבר 17, 56	ד
סיכון נזילות 11, 54	דירקטוריון 5, 27, 52, 53, 55, 59, 75, 133, 139, 141
סיכון ציות 17	ה
סיכון רגולטורי 17	הון כולל 25, 93
סיכון שוק 11, 47	הון רובד 1, 25, 26, 93, 94
סיכון תפעולי 11, 56, 93	הוצאות בגין הפסדי אשראי 16, 21, 28, 31, 33, 34, 37, 38, 39, 69, 73, 90, 103, 109, 110, 111
ע	הוצאות ריבית 80, 104, 105, 106, 107, 108
עמלות 16, 69, 95, 96, 140, 148	הכנסות מימון שאינן מריבית 21, 65, 81, 83
פ	הלימות הון 13, 25, 65, 93, 94
פחת 73	הפרשה להפסדי אשראי 16, 23, 37, 38, 39, 41, 71, 88, 89, 90, 109, 110, 111, 122, 148
פיקדונות הציבור 13, 24, 54, 55, 65, 71, 73, 80, 91, 104, 105, 106, 107, 108, 123, 124, 125, 127, 128	הפרשה למיסים 22, 69, 104, 105, 106, 107, 108
ר	י
רווח והפסד 16, 22, 52, 53, 65, 69, 75, 77, 83, 86, 132	יחס מינוף 13, 26, 94
רווח כולל 22, 25, 72, 76, 84, 85, 86, 148	מ
רווח נקי 16, 20, 25, 30, 32, 34, 69, 70, 72, 73, 104, 105, 106, 107, 108	מגבלות 17, 18, 25, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 53, 55, 102, 133, 137, 140
	מיסים נדחים 73, 93
	מכשירים נגזרים 20, 21, 24, 37, 38, 39, 53, 71, 73, 81, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 148
	משכורות 16, 69
	משכנתאות 132, 142

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סקטור נדל"ן

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה - רוממה

רח' שמגר 21, ירושלים

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף אלעד

רח' רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש

רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש

סניף ביתר עלית

רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן - תמרים, ביתר עלית

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

בנק ירושלים

כתובתינו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il